

Haljala vallavalitsuse meeskonnaga liitusid teabe- ja andme- haldur ning noorsootöötaja

lk 2

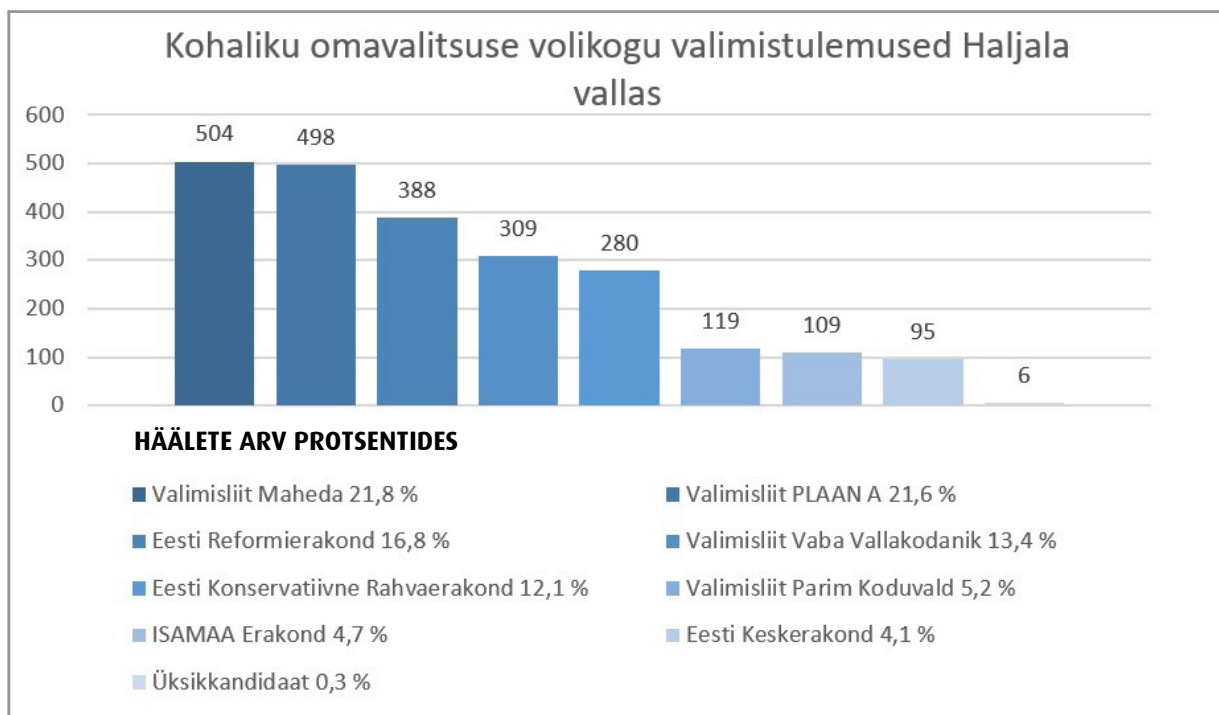
Kui vana on Haljala raamatukogu?

lk 5

Haljala valla haridusasutuste juhtide ühispöördumine

lk 4

November 2021. nr 10

Kohalikel valimistel kogus enim hääli valimisliit MAHEDA

17. oktoobril kell 20 lõppes kohalike omavalitsuste volikogude valimisnädal. Hääleõiguslikke kodanikke oli nimekirja kantud 3677 ning neist 2312 võtsid ka valimisnädalast osa, mis teeb valla valimisaktiivsuseks 62,9 protsenti. Haljala valla hääletajad on elektroonilise hääletamise pooldajad, sest koguni 51,3 protsenti andsid oma hääle just veebi teel.

2017. aastal, mil ühinesid Haljala ja Vihula vallad, oli valijaid nimekirja kantud 3764 ning hääle andis neist 58 protsenti ehk 2184 vallaelanikku. Neli aastat hiljem on Haljala valla valimisaktiivsus tõusnud 4,9 protsenti.

Valimistel kandideeris 136 kandidaati 17 vallavolikogu liikme kohale. Seega konkureeris ühele kohale kaheksa inimest.

VALIMISTULEMUSED

Haljala valla valimiskomisjon kinnitas oma 18.10.2021 otsusega nr 16 valimistulemused. Valimised võitis Valimisliit Maheda, saades 504 häält. Peaaegu võrdväärse hääletusaagi kogus Valimisliit PLAAN A 498 häälega. Erakondadest kogus suurima hääletusaagi Eesti Reformierakond 388 häälega. Valimisliit Vaba Vallakodanikule andis oma hääle 309 elanikku. Erakondadest teise tulemuse tegi Eesti Konservatiivne Rahvaerakond 280 häälega. Valimisliit Parim Koduvald kogus 119, ISAMAA Erakond 109, Eesti Keskerakond 95 ning üksikkandidaat 6 häält.

Isikumandaadiga pääsesid volikokku ettevõtja ning eelmise koosseisu volikogu liige Anti Puusepp ning praegune Haljala vallavanem Ivar Lilleberg, hääletasaak oli vastavalt 143 ja 138.

VOLIKOGU 2. KOOSSEIS

Kuni valimiskaebuste lahendamiseni pole valla valimiskomisjonil võimalik erakondade ja valimisliitude parimate tulemuste saajaid Haljala Vallavolikogu

2. koosseisu liikmeteks registreerida. Lehe ilmumise ajaks on loodetavasti valimiskomisjon vastava otsuse teinud.

Valimistulemuste põhjal on mandaadi saanud:

Valimisliit Maheda (4 kohta): Margus Laigu, Veiko Veiert, Margus Punane, Raavo Vask

Valimisliit PLAAN A (4 kohta): Anti Puusepp, Triin Toming, Swen Pahlka, Liis Kütt

Eesti Reformierakond (3 kohta): Ivar Lilleberg, Marko Torm, Grete Toming

Valimisliit Vaba Vallakodanik (3 kohta): Annes Naan, Annika Hallimäe, Ahti Järve

Eesti Konservatiivne Rahvaerakond (2 kohta): Leo Bergström, Aarne Vaik

Valimisliit Parim Koduvald (1 koht): Leo Aadel

JÄRGMISED SÜNDMUSED

Peale valimiskaebuste lahendamist saab valla valimiskomisjon kinnitada vallavolikogu 2. koosseisu liikmed, peale mida kutsub valimiskomisjon kokku koosseisu esimese istungi.

Volikogu uue koosseisu esimesel istungil valitakse volikogule esimees ja aseesimees ning kuulatakse ära Vallavalitsuse lahkumispalve.

Järgmiste sammudena tuleb volikogul moodustada alalised komisjonid ning valida vallavanem ja kinnitada Vallavalitsuse koosseis ja struktuur.

Kent Kerner
avalike suhete spetsialist

KAASAV EELARVE

Haljala vallavalitsus kutsub üles esitama ettepanekuid 2022. aasta kaasava eelarve rakendamiseks

18. oktoobrist kuni 8. novembrini ootab vallavalitsus ettepanekuid, kuhu järgmise aasta kaasava eelarve vahendid suunata.

Kaasava eelarve objektiks on Haljala vallaga seotud investeeringute tegemine, projektide elluviimine või ürituste korraldamine. Kaasava eelarve tulemusel elluviidav peab pakkuma avalikku hüve, olema vallaruumis avalikus kasutuses ning selle teostamise

tulemusel ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid valla järgnevate aastate eelarvetele. Kaasava eelarve suurus on 10 000 eurot ning ettepanek peab olema teostatav ühe eelarveaasta jooksul.

Esitatud ettepanekuid hindab vallavalitsuse komisjon. Hindamisel arvestatakse kasusaajate hulka, mõju avalikule ruumile, originaalsust, kogukonna kaasamist, koostöö soosimist ja mõju

järgmiste aastate eelarvetele. Komisjon suunab hindamisalustele vastavad ettepanekud avalikule hääletusele.

ETTEPANEKUTE ESITAMISEST

Ettepanekuid saab esitada iga vähemalt 16-aastane Haljala valla elanik. Ettepanekute esitamine toimub ajavahemikul 18.10.-08.11.2021, kas paberkanalil (ettepanek tuleb tuua või saata aadressile Mere tn 6, Vösu alevik) või digitaalselt

e-posti teel haljala@haljala.ee.

ESITATUD ETTEPANEK PEAB SISALDAMA:

1) esitaja nime, kontakttelefoni või e-posti aadressi;

2) kirjeldust, mis iseloomustab lühidalt ettepaneku sisu, eesmärki ja olulisust Haljala valla jaoks;

3) sihtrühma, kes saavad probleemi lahendamiseks või uue võimaluse ava-

nemisest kasu, ürituse korral hinnangulist sihtrühma suurust või eeldatavat osalejate arvu.

4) hinnangulist maksumust;

5) muud olulist infot (teostamise eeldatavat ajakava ja kirjeldust sellest, mida oleks ettepaneku hindajail lisaks oluline teada).

Ettepanekute esitamiseks tuleb kasutada vastavat vormi, mille leiab veebilehelt www.haljala.ee.

TASUB TEADA

Lühiülevaade valimiste korraldusest

Haljala vallas oli kohaliku omavalitsuse valimisteks 17.10.2021 moodustatud üks valimisringkond, milles valiti uus 17 liikmeline Haljala Vallavolikogu koosseis.

Valla valimiskomisjon registreerib valitud volikogu liikmed (kuulutab välja valimistulemused) oma otsusega pärast valimispäeva, kui Vabariigi Valimiskomisjonile ja Riigikohtule kaebuste esitamise tähtaeg on möödunud või kui nimetatud kaebuste kohta on tehtud lõplikud otsused. Valimistulemused loetakse välja kuulutatuks ja volikogu liikme volitused algavad valla või linna valimiskomisjoni otsuse avalikustamisele järgneval päeval.

Valimistulemuste väljakuulutamise ja volikogu liikmete registreerimise on lükkunud edasi seoses Vabariigi Valimiskomisjoni poolt Riigikohtule esitatud kahe kaebusega, mis mõlemad puudutavad e-valimisi. Lisaks sellele esitati Vabariigi Valimiskomisjonile kaebus kuue Haljala vallas registreeritud kandidaadi valijate nimekirja kandmise ja kandidaadiks registreerimise kohta. Kaebaja hinnangul on nende kuue isiku kandmisega Haljala valla valijate nimekirja, tegelikule elukohale mittevastavate kannete tegemine rahvastikuregistris, rikutud valijate õigust mõjutada valimiste kaudu oma valla ja koduküla saatust ning selle eesmärgiks on moonutada valimistulemusi Haljala vallas.

Loodan, et lehe kojukande ajaks on eelpool nimetatud kaebused saanud lahenduse ja valimistulemused välja kuulutatud ning Haljala Vallavolikogu saab asuda edasiste toimingute juurde. Milleks esmalt on valida volikogu esimees ja aseesimees ning seejärel panna paika täitevvoim (vallavanem ja vallavalitus) ning volikogu komisjonid.

Tänavused valimised olid mitmel moel uudsed nii valijatele kui ka valimiste korraldajatele.

Lisaks elektroonilisele nimekirjale oli jaoskondades kasutusel Vabariigi Valimiskomisjoni poolt eraldatud valimisvahendid, seal hulgas ka mobiilse andmesidega varustatud arvutid nii komisjonis kui jaoskonnas hääletamiseks. Esmakordselt kasutusele võetud elektrooniline valijate nimekirja pani proovile nii valijate kui valimiste korraldajate kannatuse kui ka sideteenuse osutajate võimekuse. Andmeside puudumisel tuli nii mõnelgi valijal anda oma hääل jaoskonnakomisjonile üle ümbrikus.

Haljala vallas oli moodustatud kaks valimisjaoskonda, millest üks korraldas valimisi ka väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda. Segadust tekitas 13. oktoobril Siseministeeriumi poolt valijatele saadetud valimiste teabeleht, millel oli ekslikult märgitud hääletamiste ajaks Haljalas ja Võsul kõikidel eelhääletamise päevadel. Vea ilmnemisel saadeti kõikidele valijatele uued elektroonilised teabelehed.

Kogu kireva valimisreklaami taustal jäädav tihti märkamatuks need tublid tegijad, kes lõpuks valimistele hääletamistulemused kokku võtavad. Vaatamata tehnilistele viperustele ja viiruseohule olid mõlema jaoskonnakomisjoni liikmed ütle mata tublid ning valimisnädal möödus sujuvalt. Suur aitäh kõikidele jaoskonnakomisjoni liikmetele ja tublidele jaoskonnakomisjonide esinaistele Marju Kirsipule ja Anneli Kivisaarele!

Riina Must
vallasekretär

Vaktsineerimine on sadu kordi ohutum kui koroon

Koroon vastu vaktsineerimisest räägitakse neil päevil palju ning info on sageli vastukäiv. Et pilti selgust tuua, võtame lühidalt kokku, mida näitavad Eesti andmed.

Mida vanem on inimene, seda sagedamini vajab ta koroonaviirusega nakatumise korral haiglaravi. Üle 60-aastastest nakatunutest on Eestis haiglasse jõudnud iga kuues, üle 70-aastasest nakatunutest iga kolmas ning üle 80-aastastest nakatunutest iga teine.

Oht püsib sellisel tasemel vaid seni, kuni ollakse vaktsineerimata. Vaktsiini kaitse all väheneb koroonariske põdemise oht 4–5 korda. Esiteks ei hakka koroonaviirus vaktsineeritud inimestele nii hästi külge. Teiseks, kui nakkus siiski läbi murrab, põeb vaktsineeritud inimene haigust kergemalt. Tema võimalus haiglasse sattuda väheneb 2–3 korda. Kui sinna tuleb siiski minna, on ravi kiirem ja kergem.

Neist numbritest võib mõelda veel lihtsamalt. Lõpetatud vaktsiini kuur teeb inimese koroonavastupanuvõime mõttes umbes 40 aastat nooremaks! Vaktsineeritud 70-aastane võib tunda end nagu vaktsineerimata 30-aastane.

TÕSISEID KÕRVALTOIMEID ON VÄHEM KUI IGAPÄEVASTEL RAVIMITEL

Nagu ravimid ikka, võivad ka koroonavaktsiinid tekitada kõrvaltoimeid. Kõige tavalisem on tunda paar päeva väsimust ja valu süstikohas. Ette tuleb ka palavikku, peavalu, lihas- ja liigesvalu ning külmavärinaid. Need kerge külmetushaiguse sümptomid pole ilmselt kellelegi probleem, pealegi on kerged kõrvaltoimed vanemas eas harvemad kui noortel. Murets

võib panna aga tõsisema kõrvaltoime võimalus.

Õnneks on kõigi kasutusele lubatud koroonavaktsiinide tõsised kõrvaltoimed haruharvad. Eestis on seni vaktsineeritud ligi 0,8 miljonit inimest. Arstiabi vajadus on tekkinud neist 0,03% ehk ühel inimesel kõigi Kärkla või Paldiski elanike peale. Nii madal tõsiste kõrvaltoimete sagedus teeb silmad ette paljudele igapäevastele ravimitele. Isegi ibuprofeeni kõrvaltoimete nimekirja on pikem kui vaktsiinide oma!

TERVISEMUREDEGA ON VAKTSIINI KAITSE VEELGI OLULISEM

Olugi et esinevad harva, on vaktsiini kõrvaltoimed tõsiselt asjad ja kedagi ei tohiks nende tõsiselt võtmise pärast hukka mõista. Kui pelgate kõrvaltoimet, rääkige enne vaktsineerimist oma perearstiga või helistage nõuandeliinil 1220. Võite koos arutada, milline vaktsiinidest oleks teile sobivaim. Usaldusväärset taustainfot vaktsiinide kohta leiata ka www.vaktsineeri.ee.

Kui tunnete end vaktsineerimise järel mitmendat päeva halvasti, pöörduge julgelt perearsti poole või EMOsse. Eesti arstid kinnitavad, et koroonavaktsiinide tõsised kõrvaltoimed on hästi tuvastatavad ja ravitavad.

Kõrvaltoimeid tõsiselt võttes tasub sama tõsiselt võtta ka koroonaviirust. Kui võrrelda võimalust sattuda haiglas viiruse tõttu võimalusega sattuda sinna vaktsiini tõttu, siis selgub, et viirus on vaktsiinist vähemalt 200 korda ohtlikum! Kui kõik Kärkla elanikud end vaktsineeriks, vajaks üks inimene arstiabi. Kui kogu Kärkla koroonasse nakatuks, siis jõuaks haiglas 200

inimest.

See vahe on veel suurem, kuiervis on nõrk. See ei tähenda aga, et tervisemurede korral peaks vaktsiini vältima. Hoopis vastupidi – krooniliste haigustega inimene vajab vaktsiini kaitset veel enam, sest tema terviseprobleemid suurendavad koroonaraskelt põdemise ohtu. Vaktsineerimine on mõistlik valik, isegi kui see tekitab tervisemurede tõttu ärevust.

KOROONAVIIRUS JÄÄB MEIEGA AASTATEKS

On üsna kindel, et COVID-19 ei kao ära, vaid jääb Eestisse külmemal ajal ringlema. Varem või hiljem puutume sellega ilmselt kõik kokku. Isegi kui elada ükski ja olla ettevaatlik, kipub viirus justkui läbi lukuauku inimesed üles leidma.

Seega vajame me viiruse vastu kaitset. Ohtlikum võimalus kaitse saamiseks on viirus läbi põdeda ning teine ja turvalisem võimalus end vaktsineerida. Kui mõni noorem inimene võib mõlemat varianti tõsimeeli kaaluda, siis vanema inimese jaoks on lugu hoopis teine. Viirus ei muutu vaktsineerimata vanema inimese jaoks gripiks ega nohuks, vaid jääb sama ohtlikuks nagu ta on. Seepärast on ainus mõistlik viis pikaajalise kaitse ehitamiseks vaktsineerimine.

POOLE AASTA MÖÖDUMISEL TASUB TEHA KA KOLMAS VAKTSIINISÜST

Nii läbipõdemise kui vaktsineerimise teel saadud kaitse koroonaviiruse vastu kipub aja jooksul nõrgenema, vanematel inimestel veidi kiiremini kui noorematel. Seepärast soovitakse üle 60-aastastel teha kolmas

vaktsiinisüst ehk tõhustusdoos, kui esimese vaktsiini kuuri lõpust on möödunud kuus kuud.

Kolmas süst mitte ainult ei taasta aja jooksul nõrgenenud kaitset, vaid viib selle esialgsest veel kõrgemale tasemele. Näiteks Iisraelis vähenes kolmanda vaktsiinidoosi saanud üle 70-aastaste inimeste nakatumine viis korda, haigestumine 11 korda ja haiglaravi vajamine ligi 20 korda.

KUIDAS VAKTSINEERIDA?

Haljala vallas on 29. oktoobri seisuga end koroonavastu vaktsineerinud juba üle 73 protsendi elanikest.

Täna seaks on kõiki vaktsiine hästi saada ja need on endiselt tasuta.

Nii esmaseks vaktsineerimiseks kui tõhustusdoosi tegemiseks saab aja kirja panna helistades oma perearstile või 1247. Arvutikasutajad saavad aja broneerida ka aadressil www.digiregistratuur.ee.

Lisaks koroonavaktsiinile on Eestis avanenud võimalus kaitsta end ka gripi vastu. Alates 65. eluaastast on ka gripi vaktsiin tasuta. Soovi korral saate nii gripi- kui koroonavaktsiini teha oma perearsti juures ühe korraga.

Kui vajate vaktsineerimise minekuks abi, paluge oma lähedasi või sotsiaaltöötajat – nad aitavad hea meelega.

Andero Uusberg

COVID-19 teadusnõukoja liige,
Tartu Ülikooli psühholoogia
instituudi kaasprofessor
Katriin Nõlvak
Lääne-Viru maakonna
vaktsineerimise koordinaator

Haljala vallavalitsuse meeskonnaga liitusid teabe- ja andmehaldur ning noorsootöötaja

18. oktoobrist töötab vallavalitsuses teabe- ja andmehaldurina Alo Karus (pildil). Infotehnoloogiavaldkond pole Alose võõras. Erialase hariduse on ta omandanud Tallinna Tehnikakõrgkooli Teenusmajanduse Instituudist. Töökogemus on samuti infotehnoloogiaalane ehk alustades IT-spetsialistist ja lõpetades asutuse IT-juhiga.

Alo sõnab, et otsus vallavalitsusse tööle kandideerida sündis huvist töövaldkonna vastu ning vähetähtis pole tema jaoks ka jalgsi töö käimine: „Andmekaitse ja IT-turvalisus on valdkonnad, mis mulle huvi pakuvad. Soovin nende valdkondade läbi oma panuse valla arengusse anda. Varasemalt sõitsin igapäevaselt Tallinnasse, kuid nüüd saan jalgsi tööle käia.“

Teabe- ja andmehalduri peamised tööülesanded ongi seotud IT-valdkonnaga. Alo ülesandeks on andmekaitse ja IT-turvalisusega seotud poliitika ja juhendite väljatöötamine ning nende rakendamise tagamine. Teabe- ja andmehaldur hakkab eest vedama ka erinevaid IT-valdkonna projekte ning geoinfosiistemeid arendust.

„Suurimaks väljakutseks on uue Eesti infotehnoloogiastandardile vastava infoturbepoliitika väljatöötamine,“ kommenteerib Alo ning lisab, et tööpõld on sama lai kui infotehnoloogiavaldkond, mistõttu asju, mis seni tegemata ja vaja käsile võtta, on päris mitmeid.

Alo veedab oma vaba aega, nii palju kui pere kõrvalt seda jääb, mitmekülselt „Põhihobiks on õllepruulimine, vean üht väikest mustlaspruulikoda. Mustlaspruulijateks nimetatakse selliseid, kel oma pruulikoda puudub – pruulitakse mõne väiketootja juures enda retsepti järgi ning müüakse siis enda kaubamärgi all,“ sõnab Alo ning lisab, et osaleb ka Kaitseleidiu tegevuses ja aeg-ajalt meeldib talle lendavast lennukist välja hüpata.

Teabe- ja andmehalduri kontakt:

Alo Karus, tel 518 0362
e-post alo.karus@haljala.ee
Alo töötab vallavalitsuse Haljala teenuskeskuses.

25. oktoobrist alustas Haljala valla noorsootöötajana Arabella Strazdin (pildil). Haljala vald ja kohalikud noored on talle hästi tuttavad: „Olen õppinud Haljala gümnaasiumis ning olnud ise see noor, kes vaba aega noortekeskuses sisustas,“ sõnab Arabella ning lisab, et gümnaasiumi hariduse omandas ta Rakveres, kuna kodukohta gümnaasium

oli selleks ajaks juba tegutsemise lõpetanud. Peale gümnaasiumi alustas ta õpinuid Viljandi Kultuuriakadeemias, kuid nüüd on tee kodukohale tööle toonud.

Arabella sõnul tuli otsus noorsootöötajaks kandideerida võrdlemisi kergesti: „Kuna ma olen väga oma kodukoha külge kasvanud, siis tundus see imeline võimalus oma kodukohas midagi toredat korda saata. Samuti on selle töö juures üheks suureks boonuseks see, et saab koos noortega palju toredat korda saata ning see meeldib mulle, mistõttu on noorsootöötaja koht kui superkombo.“

Noorsootöötajana on Arabella ülesanne pakkuda noortele võimalusi üheskoos tegutsemiseks, kirjutada ja läbi viia noortele suunatud projekte ning olla noorte jaoks olemas. Uues ametis soovib Arabella esmalt jõuda teadmiseni, mida noored temalt ja valla noorsootööl ootavad. „Tegevused, mida läbi viin, peavad tegelikult tulema noortelt endalt, mistõttu pean hästi oluliseks noorte kaasamist ja nende soovidega arvestamist,“ sõnab uus noorsootöötaja. Arabella sõnul on algus uues ametis olnud väga positiivne. „Mul on palju teotahet, mistõttu usun, et igav kindlasti ei hakka,“ sõnab ta.

Arabella vaba aeg kuulub kultuurile: „Mulle meeldib laulda ja muusikat kuulata, avastanud olen ka näitlemispisiku, mistõttu on kultuuri täiega minu teema!“

Noorsootöötaja kontakt:

Arabella Strazdin, tel 325 0140
e-post haljala.noortekas@haljalavald.ee
Arabella töötab Haljala noortekeskuses.

Tervitame vallavalitsuse meeskonna poolt uusi kolleege ning soovime neile tööalaselt palju edu!

HALJALA VALLAVALITSUSE ISTUNGITE KOKKUVÕTTED

29.09.2021 ISTUNGI KOKKUVÕTE

- Lõpetati ühe inimese hooldus ja hooldajale hooldajatoetuse maksmine.
- Kinnitati projekti „Kodud tuleohutuks“ raames vingugaasian-durite saajate nimekiri (29 isikut ja valla munitsipaaleluruumid).
- Määrati ühele isikule tugiisikuteenus.
- Otsustati tasuda kahe lapse eralasteaia kohamaksumus ja nõustuda garantiikirja väljastamisega ühe lapse osas kuni üheks õppeaastaks ja teise lapse osas kuni lasteaiakoha võimaldamiseni Haljalas, kuid mitte kauem kui üheks õppeaastaks.
- Määrati huvitegevuse teenusepakkuja toetus MTÜ-le Fc Aarik, summas 700 eurot kuus ajavahemikus 01.09.2021 – 30.06.2022, jalgpallitreeningute läbiviimiseks Haljala valla õpi-lastele.
- Määrati huvitegevuse teenusepakkuja toetus MTÜ-le Hal-jala Võrkpall, summas 400 eurot kuus ajavahemikus 01.09.2021-31.05.2022, võrkpallitreeningute läbiviimiseks Haljala valla õpi-lastele Haljalas ja Vösul.
- Väljastati Ivar Lillebergile luba reklaami paigaldamiseks Vösu alevikus Mere tn 6 kinnistule alates 30.09.2021 kuni 18.10.2021.
- Määrati Sakussaare külas asuvate Anni ja Lööke katastriüksuste piiride muutmisel tekkivate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.
- Määrati Käsmu külas Suurkivi, Sagadi külas Naela, Völe külas Tiitsu ja Sauste külas Vallirahva katastriüksuste jagamisel tekkiva-te katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.
- Väljastati ehitusluba Pihlaspea külas Pihlaka katastriüksusel suurkaevu ja Käsmu küla, Neeme 4 kinnistule elamu ehitamiseks.
- Anti kasutusluba Eisma külas Laine vkt 15 katastriüksusele ehitatud suvilale ja Vainupea külas Kopli katastriüksusele ehitatud paadikuurile.
- Määrati projekteerimistingimused Käsmu külas Allika 4 ka-tastriüksusele sauna, Põdruse külas Kaseniidu katastriüksusele elamu ja Põdruse külas Kaseaasa katastriüksusele elamu projek-teerimiseks.
- Otsustati lugeda kolm jäätmevaldajat erandkorras ja tähtjali-selt korraldatud jäätmeveost perioodiliselt mitteliitunuks.
- Otsustati sõlmida mittetulundusühinguga Haljala Jahisport koostöökokkulepe Haljala vallas Tatruse külas Tiiru katastriüksu-sele lasketiiru hoone projekteerimiseks ja ehitamiseks.
- Edastati Vösu sadama opereerimislepingu muutmise ja hoo-nestusõiguse tagasilangemise otsuse eelnõud volikogu eelarve- ja majanduskomisjonile seisukoha kujundamiseks.
- Otsustati mitte nõustuda õpilaste avaliku teenindamise lepin-gu liinikilomeetri hinna tõstmisega.

6.10.2021 ISTUNGI KOKKUVÕTE

- Kuulati ülevaadet Haljala Rahvamaja ja Haljala valla Spordi-keskuse 2021. aasta tegevustest.
- Määrati sotsiaaltoetus kolmele isikule kokku summas 500 eurot.
- Määrati ühele isikule tugiisikuteenus.
- Seoses osalemisega projektis „Lääne-Virumaa NEET noor-te toetamine ja suunamine aktiivsesse kogukonnaellu“ otsustati moodustada alates 1. oktoobrist 2021 tähtajaline juhtumikorral-daja ametikoht koormusega 0,25 kohta, tähtajaga kuni 30. sep-tember 2023.

- Tehti otsus lapsele eesnime andmise kohta.
- Nõustuti sundvalduse seadmisega Networks OÜ kasuks Halja-la vallas Vainupea külas asuvatele Haljala valla omandis olevatele kinnisasjadele ja munitsipaalomandisse antud katastriüksustele.
- Nõustuti sundvalduse seadmisega Elektrilevi OÜ kasuks Hal-jala vallas Vösu alevikus asuvale kinnistu registriosia nr 5498031 koosseisus olevale Metsa tänavL3 katastriüksusele.
- Väljastati ehitusluba Haljala vallas Vösu alevikus Sääse vkt 2 katastriüksusele suurkaevu rajamiseks.
- Keelduti projekteerimistingimuste väljastamisest Haljala val-las Sagadi külas Obase kinnistule päikeseelektrijaama püstitami-seks/rajamiseks.
- Kinnitati Haljala valla alaeelarvete piirsummad aastaks 2022.
- Väljastati Valimisliidule Vaba Vallakodanik luba reklaami pai-galdamiseks Vösu alevikus Vösu-Lepispea tee parkimisalale ja Ka-rula külas Mäerahva kinnistule alates 06.10.2021 kuni 18.10.2021.
- Väljastati Triin Tomingale luba reklaami paigaldamiseks Rak-vere mnt 9a, Haljala alevik, Vösu mnt 5, Haljala alevik, Mere tn 14, Vösu alevik ja Merekooli tn 4, Käsmu küla alates 06.10.2021 kuni 18.10.2021.
- Anti luba MTÜ-l Huviklubi Nelson korraldada 10. oktoobril 2021 kell 9.00-16.00 Haljala vallas Vösu alevikus avalik üritus „2. Vösu sügisjooks“.
- Algatati Haljala vallas Vösu alevikus Spordi põik 3 detailpla-neeringu koostamine.
- Otsustati lugeda üks kinnistu erandkorras ja tähtajaliselt kor-raldatud jäätmeveoga perioodiliselt mitteliitunuks.
- Kiideti heaks 2020. aasta Hajaasustuse programmi projektide „Liivametsa talu suurkaev“ ja „Pedari ja Kõrtsi talu suurkaevu ja veetrassi rajamine“ toetuse kasutamise aruanded.
- Otsustati sõlmida Mittetulundusühinguga Vainupea küla selts avaliku kasutuse leping Haljala vallale Vainupea külas kuuluvatel maaüksustel asuvatele Vainupea surnuaia kinnistule ja Vainurah-va kinnistule projekti „Puhke- ja mõtiskluspinkide paigaldamine Vainupea külla“ elluviimiseks.
- Otsustati nõustuda avalikustamise käigus esitatud ettepane-kute osas juhtivkomisjoni ettepanekutega ja esitada määruse eel-nõu „Haljala valla arengukava 2018-2030 muutmise“ volikogule kinnitamiseks uues redaktsioonis.
- Haljala valla eelarvestrateegia aastateks 2022-2025 osas ava-likustamise ajal ettepanekuid ei esitatud ja eelnõu esitati voliko-gule kinnitamiseks.
- Haljala Vallavalitsuse 13.10.2021 istungi kokkuvõte
- Seoses toetusest loobumisega muudeti Haljala Vallavalitsuse 01.07.2020 korraldust nr 266 „2020. aasta Hajaasustuse prog-rammi toetuste määramine“ ja Haljala Vallavalitsuse 16.06.2021 korraldust nr 311 „2021. aasta Hajaasustuse programmi toetuste määramine“ ning jaotati ümber 2020 ja 2021 määratud hajaasus-tuse toetuste summad.
- Määrati Lihulõpe külas asuva katastriüksuse Otsa jagamisel tekkivate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.
- Nõustuti sundvalduse seadmisega Networks OÜ kasuks Hal-jala vallas Käsmu külas asuvatele Haljala valla omandis olevatele kinnisasjadele.
- Eraldati valla reservfondist 170 eurot SA Vösu Kuurort raama-tupidamisprogrammi Pmen kasutamise kulude katmiseks.
- Otsustati sõlmida mittetulundusühinguga Lahemaa Turismi-

ühing koostöölepe osalemiseks Lahemaa Turismiühingu ja Mitte-tulundusühingu Ökokuller koostööprojektis „Lahemaa tervikliku turismikorralduse lahenduse loomine“ ja nimetati Haljala valla esindajaks projekti elluviimisel avalike suhete spetsialist Kent Kerner.

- Määrati huvitegevuse teenusepakkuja toetus MTÜ-le Caaro SK, summas 750 eurot kuus ajavahemikus 13.09.2021-31.05.2022, maadlustreeningute läbiviimiseks Haljala valla õpilastele Vösul.
- Moodustati enampakkumiste läbiviimise korraldamiseks ala-line vallavara komisjon koosseisus majandus- ja hankejuht, ma-jandusspetsialist, maakorraldusspetsialist ja avalike suhete spet-sialist.

20.10.2021 ISTUNGI KOKKUVÕTE

- Määrati sotsiaaltoetus kahele isikule kokku summas 230 eu-rot.
- Lõpetati neljale isikule koduteenuse osutamine.
- Määrati koduteenus kahele isikule.
- Lõpetati ühe isiku hooldus ja hooldajale hooldajatoetuse maksmine.
- Väljastati ehitusluba Vösu alevikus Mere põik 5 // Vösu rand 1 katastriüksusele avaliku kasutusega külakiige rajamiseks, Altja külas Paarma katastriüksusele maasoojuspuuraukude rajamiseks ning Vergi külas Vösu tee 21 ühisveevärgitorustiku ehitamiseks.
- Rahuldati vaie ja muudeti Haljala Vallavalitsuse 29.09.2021 korraldust nr 501 „Projekteerimistingimuste määramine Haljala vallas Põdruse külas Kaseniidu katastriüksusel elamu püstitami-seks“.
- Rahuldati vaie ja muudeti Haljala Vallavalitsuse 29.09.2021 korraldust nr 502 „Projekteerimistingimuste määramine Haljala vallas Põdruse külas Kaseaasa katastriüksusel elamu püstitami-seks“.
- Määrati Haljala alevikus asuvate katastriüksuste Vösu mnt 7 ja Vösu mnt 7c ning Kisuvere küla Satsu ja Satsumetsa katastriük-suste piiride muutmisel tekkivate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.
- Määrati Pehka külas asuva Aavajõe katastriüksuse ja Vana-mõisa külas asuva Õiekobara katastriüksuse jagamisel tekkivate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.
- Määrati huvitegevuse teenusepakkuja toetus Maare Sport MTÜ-le (summas kuni 720 eurot kuus ajavahemikus 01.09.2021–30.06.2022) tennisetreeningute läbiviimiseks Vösul Haljala valla õpilastele.
- Lõpetati Haljala aleviku Vösu mnt 16b maaüksusel raieõiguse võõrandamiseks väljakuulutatud enampakkumise menetlus ning kuulutati välja uus enampakkumine.
- Anti MTÜ-le Rahvusvaheline Lions Klubide Organisatsiooni Eesti Piirkond koosoleku pidamiseks tasuta kasutada Vösu ran-naklubi saal.
- Nõustuti Haljala Vallavalitsuse ja Voyage OÜ vahel 2019. aastal sõlmitud õpilasliinide avaliku teenindamise lepingu sõidupäeva maksumuse suurendamisega 7% võrra alates 1. novembrist 2021 ja kinnitati sõidupäeva maksumuseks 1242,27 eurot, millele lisan-dub käibemaks 20%.
- Anti Perearst Merilin Kütt OÜ-le tähtajatult tasuta kasutusse Haljala alevikus Rakvere mnt 12 hoone esimese korruse ruumid.

PLANEERINGUTEATED

Vösu aleviku Spordi põik 2 detailplaneeringu koostamise algatamine

Haljala Vallavalitsus avaldab teadaande planeeri-misseaduse § 128 lg 6 alusel. Haljala Vallavalitsus algatas 06.10.2021 korraldusega nr 519 Haljala vallas Vösu alevikus Spordi põik 3 (katastritunnus 92201:003:0034, registriosia nr 4932831) maaük-susel detailplaneeringu koostamise. Spordi põik 3 maaüksus on elamumaa 100%, pindalaga 1722 m2 , millest metsamaa 250 m2 , õuemaa 656 m2 , muu maa 816 m2 . Asub Lahemaa rahvuspargis Lahemaa piiranguvööndis.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on ehitusõiguse määramine ühe elamu ja kuni kahe abihoonete ehitamiseks, lahendatakse juurde-pääsuteed ja liikluskorraldus, seatakse haljastuse, heakorra ja keskkonnakaitselised põhimõtted, tehnovõrkude ja -rajatiste asukohad ning seadu-sest tulenevate kinnisomandi kitsenduste ulatu-sed. Juurdepääs krundile on Spordi põik tänavalt. Detailplaneering vastab üldplaneeringule.

Võimalike uuringute vajadus selgub detailpla-neeringu menetluse käigus.

Käsmu sadama detail-planeeringu algatamise otsuse muutmise

Haljala Vallavalitsus annab teada, et 21.09.2021 muutis Haljala Vallavolikogu otsusega nr 199 Haljala Vallavolikogu 29.06.2021 otsust nr 185 “ Üldplaneeringut muutva Käsmu sadama de-tailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine”. Otsusele nr 185 lisatud planeeringuala ulatus oli arvestatud ekslikult väiksemana, mistõttu planeeringuala ulatust suurendatakse ja planeeringualasse arvestatak-se osaliselt ka Merekooli tn 3 (katastritunnus 92201:014:0043) kinnistu (163 m2). Otsusega nr 199 täiendati planeeringu lähteseisukohti Rahan-dusministeeriumi ettepanekutega ning muudeti planeeringuala piire.

HALJALA VALLAVOLIKOGU

Istung nr 53

Eisma, 12. oktoobril 2021 kell 12.00.
Istungil osales 14 volikogu liiget: Leo Adel, Leo Bergström, Annika Hallimäe, Krista Kee-dus, Urve Kingumets, Rainer Lille, Jaan Meerits, Urmas Osila, Margus Punane, Anti Puusepp, Greete Toming, Triin Toming, Aide Veinjärv ja Vello Väinsalu.
Istungil ei osalenud Alvar Jõe, Aivar Maurer ja Tea Treufeldt.
Määrusega nr 101 muudeti Haljala valla arengukava aastateks 20218-2030.
Määrusega nr 102 kinnitati Haljala valla eelarvestrateegia 2022-2025.
Volikogu poolt vastuvõetud otsustega saab tutvuda valla kantsleis ja elektroonilises doku-mendiregistris veebilehel: www.haljala.ee.

Projekteerimistingimuste väljastamise avatud menetlus

Haljala vallavalitsus algatas projekteerimistingi-muste väljastamiseks avatud menetluse Haljala vallas Vösu alevikus Sääse vkt 25 (katastritunnus 92201:004:0018) katastriüksusele eramu ehitus-projekti koostamiseks.

Kaalutlused ja põhjendused projekteerimistin-gimuste väljastamiseks on esitatud projekteeri-mistingimuste määramise korraldamise eelnõus. Eelnõu ja asendiplaani failid on kättesaadavad

valla veebilehelt: www.haljala.ee/et/projekteeri-mistingimuste-avatud-menetlused

01.11.2021- 10.11.2021 saab vallavalitsuse e-pos-ti aadressile haljala@haljala.ee või kirjalikult aad-ressil Mere tn 6, Vösu alevik, Haljala vald, esitada eelnõu kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Lisainfo: järelevalvespetsialist ehitusspetsialis-ti ülesannetes Tiit Jõgi, tiit.jogi@haljala.ee

Võsu koolis õpitakse purjetamist ja merendust

Sellest sügisest saavad Võsu kooli õpilased alates 4. klassist õppida purjetamist. Sel õppeaastal tegutsetakse huviringina, edaspidi on kavas purjetamis- ja meresõiduõpe viia aga Võsu Kooli õppekavasse. Pikemas vaates olgu ambitsiooniks, et lisaks põhikooli lõputunnistusele on võimalik Võsu kooli lõpetades saada ka väikelaevajuhi tunnistus.

Idee laste ja noorte merealast huvitegevust arendada sai suurema tõuke 2018. aasta septembris, kui Eesti Jahtklubide Liidu pop-up merekooli Meresõber abiga korraldati kahepäevane purjetamise algõppe kursus Võsu Kooli õpilastele. Tagasiside laste ja vanemategi poolt oli vägagi kiitav, loodi MTÜ Käsma Lahe Merekoool.

Hetkel on töös varustuse hankimine – lisaks purjekatele saab lastel olema võimalus sõita kajakkide ja aerulaudadega. Viimased tulevad seesugused, kuhu saab tulevikus paigaldada ka purje. Lisaks soetatakse kalipsosid ning päästeveste. Projektile saadi LEADER-projektitoetust kogukonna investeringute toetuse meetmest, lisaks toetas Haljala vald.

Purjetamistreenerina asub Võsu koolis tööle Ingeldrin Aug, kes ise elab Lahemaal, Pärisea külas. Ta on tegelenud võistluspurjetamisega ning on vabatahtlik merepäästja. Viimasel ajal on ta võistlemisest enam olnud purjetamisvõistlustel korraldaja rollis ning vabal ajal naudib pigem jahiga merematkamist. Ise alustas ta purjetamist Hara Seilamise Seltis, kui oma lapsi trennist oodates tekkis soov neid mitte kaldal oodata, vaid ka ise Laser tüüpi purjekal harjutama asuda. Viimased kaks aastat on ta Eesti Jahtklubide liidus juhtinud *pop-up* merekooli Meresõber.

Käsma lahe looduslik asukoht annab head eeldused turvaliselt purjepordiga tegelemiseks – kahe poolsaare vahele jääv lahesopp on avamere lainete ja tugevate tuulte eest kaitstud. Mereäärsele koolile on oluline, et see pakuks lastele võimalust keskkonnast tulenevaid vajalikke oskuseid omandada.

Siinse kandi merekultuuripärand on väga rikkalik. Käsma tegutses Merekoool aastatel 1884–1931. Esimene Eesti lipu all ümber maailma purjetanud Ahto Valtergi õppis Käsma Merekoolis ning tema juured olid just siitkandist. Eesti kõige kaunimaks peetud purjelaev Tormilind ehitati Eesti lipu all tuntud Käsma kapteni Rudolf Pahlbergi eestvedamisel, see oli üks suuremaid meie rannikul ehitatud laevu. Siinse kandi merenduse ajalugu on samuti üks osa, mida on soov lastele edasi anda.

Oluliseks osaks õppest saab veeohutus ja esmaste merepäästeoskuste omandamine. Et lapsed oskaksid ohte märgata ning õigesti end ja kaaslast vajadusel abistada. Kindlasti on purjetamisringi üheks osaks käia väljasõitudel, kutsuda külalisi, vaadata filme või videoid. Vahetult veepeal purjetada saab kevadest sügiseni, kuid külmemal ajal on plaanis katsetada lastega purjetamissimulaatorit ning heade jääoludega ehk minna ka jääpurjetamist või jääsurfi proovima.

Paljusid purjetamisega seotud teemasid saab lõimitult õppida koos teiste ainetega. Nii võib merel käimisel niivõrd olulisest asjast kui ilmastik rääkida loodusõpetuses, purje õigest seadistamisest tuule suhtes füüsikas ning meremehe sõlmed ja pleisid võivad olla osaks käsitöö ja tehnoloogi tundidest.

Kahtlemata sobib purjetamise õpe neile lastele, kes soovivad vabana pelgikkusest vee suhtes, saada endale sõpru ning leida uus ühine huviala ja arendada koostöö-, läbirääkimis- ja suhtlemisoskuseid. Purjetada võib ka individuaalselt, kuid paljudele on see pigem meeskonnas tegutsemine – abistatakse ja toetatakse teineteist, sest purjetamine ühendab. Õppega käib kaasas ka õpilaste kehaliste võimete arendamine. Osavus, vastupidavus, koordineerimine ja kiirus on need, mis purjetades kindlasti arenevad.

Loodetavasti aitab purjetamisõppe toomine Võsu kooli kaasa siinse merekultuuri ja -traditsioonide kestma jäämisele, teisalt aitab koolist kaasa saadud elukestev harrastus noori end kodupaigaga siduda ja merega seotud karjäärivalikuid teha.

HVS

Haljala valla haridusasutuste juhtide ühispöördumine

2021/2022. õppeaasta on kestnud juba kaks kuud, mille jooksul oleme kogenud nii taaskohtumise rõõmu peale pikka ja päikeseküllast sooja suve, kohaliku omavalitsuse valimiste sigimist-sagimist-lubaduste andmisi kui ka salamisi, ent jõudsalt toimetavat COVID-viiruse pealetungi. Haljala koolipere on lisaks kõigele muule kohanema ka asenduspindadel õppimise ja õpetamisega.

Kuigi nii mõnigi eelnimetatud tegevustest ei kuulu haridusasutuste igapäevaellu, on nad saanud lahutamatuks osaks meie igapäevastes tegevustes ning tööplaanide koostamisel. COVID-viiruseained käivad haridusasutustest üle järjepanu ning meie väljakutseks on korraldada igapäevane töö haridusasutustes nii, et lapsed saaksid õpetatud ning KOV-i ja riigi poolt etteantud juhised täidetud. Lahtiseletatult tähendab see seda, et ennetustöö viiruse leviku vähendamiseks meie haridusasutustes oleks eesmärgipärane. Meie kui juhtide jaoks on oluline, et lapsed ja töötajad oleksid hoitud ja väärtustatud.

Konstruktivne ja edasiviiv kriitika on alati teretulnud. Pingeolukordades on paratamatu, et tekib hetki, mil kogu seda pingelist olukorda varjutavad rahulolematused erinevate huvigruppide liikmete poolt. Meie taju, mõistmine, hoiakud ja tunded panevad meid meile näivatele probleemkohtadele reageerima eri-

nevalt. Paraku tuleb ette, et selliseks väljenduseks on „näpuga näitamine“ ja „hukka mõistmine“, ent kas selline tegevus lahendab probleemi enese. Õigem oleks, lähtuvalt kogukonnatundest, olla avatud suhtlemiseks, juhtida tähelepanu märgatud probleemkohtadele ning võimalusel panna nende lahenduste leidmiseks/elluviimiseks oma õlg alla. Kõigi meie ühiseks eesmärk on siiski üks – turvaline ja ohutu elu- ja õpikeskkonna loomine ja selle hoidmine.

Tihti peale me unustame, et kõik see, mida me peame oluliseks ja väärtustame meie laste maailmas, kehtib ka eelkõige meie, täiskasvanute endi kohta. Kiitav sõna, tunnustav lause või toetav mõte viivad elus palju kaugemale, kui pidev kaebamine ja kaebamine, negatiivse väljatoomine ja etteheidete tegemine.

Oleme küll Haljala valla kolm eraldi seisvat haridusasutust, ent omavahelise koostöö valguses püüdleme selle poole, et lapsed tunneksid õppimisest rõõmu, omandaksid hea hariduse, hindaksid sõprust, meie kollektiivide liikmed teeksid oma tööd entusiastlikult ja pingevabalt ning tunneksid ennast väärtustatuna.

Olles kohaliku omavalitsuse allasutusteks, toetume oma asutuste arengul otseselt Haljala valla arengukavale, mille 2018–2030 aasta arengukava visiooni üheks eesmärgiks on jätkusuutlik elu-

keskkond, haritud ja tervislikke eluviise harrastavad elanikud, kes peavad oluliseks kogukonnatunnet, rikkalikku kultuuripärandit ja avatud ettevõtlust.

Pingutame selle nimel, et meie lastega tööd teevad õpetajad oleksid motiveeritud, motiveerivad ning pidevas arengus, pakuksid eduelamust oma õpilastele, toetaksid neid nende igakülgset arendamisel. Soovime, et kogukonnas säiliks heasoovlikkus ja teineteise toetamine.

Meie, haridusjuhtide, haridusasutuste meeskondade ja valla, eesmärk on toetada meie laste arengut parimal võimalikul viisil. Oleme teineteisele toeks, et elada üle järjekordne raske periood.

Ole sa vaksineeritud või vaksineerimata – hoia ennast ja teisi inimesi, kes sind ümbritsevad. Vähim, mida sa selleks teha saad, on kanda maski ja vältida rahvarohkeid kogunemisi. Hoiaime endid ja teineteist! Üheskoos!

Meie ühised tänud kaasamõtlejatele ja toetajatele!

Märkame ja tunnustame, sest need tiivad kannavad kaugemale.

Riina Tamberg
Haljala Lasteaed Pesapuu direktor
Ivo Tupits
Haljala Kooli direktor
Aet Kruusimägi
Võsu Kooli direktor

PILTUUDIS

30. septembril toimus Sõmerul Lääne-Virumaa aasta õpetaja 2021 vastuvõtt. Maakonna aasta klassijuhataja tiitli pälvis avalike suhete ja projektijuht Grete Toming. Soovime Gretele palju õnne ja jätkuvat sära silmadesse! Foto: Ain Liiva

MÕNE REAGA

Savitrüki päev Muinastaide Kojas

Laupäeval, 16. oktoobril toimusid Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu ettevõtmisel käsitöökojad üle terve Eesti. Palmse Muinastaide Kojas toimus meie seltsi liikmete tekstiilikunstnik Kadi Pajupuu ja graafik Marilyn Piirsalu eestvedamisel ja juhendamisel tekstiilitrukikoda Lohk ja kamm. Inspiratsiooni saadi ca 6000 a tagasi Karjalas Äänisjärve kaldakaljude sivistatud kujunditest ja kiviaegsest kammkeraamikast. Lamedaks rullitud niiskele savitükile pandi kaljujoonise šabloon, mille ümbrus „töödeldi“ kahvliga triibuliseks ja täpiliseks, nii tõusis kujutis esile. Tekstiilitrukivärv rulliti savile ning pärast seda asetati savišabloonile kangas. Lummas oli jälgida, kuidas trükivärv niiskelt savilt silitamise ja patsutamise

mõjul kangale kandus. Kasutati ka võimalust teha oma t-särgile originaalne pilt. Pärast kuivamist ja triikimist jääb kujutis pesukindel.

Pea kolmetunnise töö tulemused tekitasid rõõmu kõigile ja seda näeb ka fotodelt. Osalesid nii meie seltsi liikmed kui käsitöötajad Virve Väli Käsmost, Võsu kooli õpilane Rainer, kaks Kuusalu valla inimest. Kõik osalejad arvasid, et tegemist oli ühe tõelisest torreda asjaga ning soovitakse töötubasid järgmisel hooajal Muinastaide Kojas kindlasti jätkata. Kõrg ja ruumikas seminariruum on kunsti ja käsitöö töötubadeks väga sobiv.

Meie tegevust saab jälgida kodulehel: www.muinastadeselts.ee.

Muinastaide Koda

 Haljala Vallavolikogu I koosseis
2017-2021
Eismlal 12.10.2021

Fotolt on puudu järgmised I koosseisu volikogu liikmed: Aivar Maurer, Alvar Jõe, Tea Treufeldt.

Haljala Vallavolikogu esimene koosseis arvudes

Haljala Vallavolikogu esimene koosseis pidas 12. oktoobril 2021 Eisma külalistemajas viimase istungi, kus võeti vastu Haljala valla arengukava 2018-2030 muudatused ning valla eelarvestrateegia aastateks 2022-2025.

HALJALA VALLAVOLIKOGU I KOOSSEIS (2017-2021) ARVUDES:	minutit (põnev fakt: neli volikogu istungit on kestnud täpselt 33 minutit)
Liikmeid: 17	Kõige pikem istung: 3 tundi 30 minutit (10. istung)
Istungeid kokku: 53 istungit	
Töötunde kokku: 57 tundi 4	

Kõige lühem istung: 5 minutit (38. istung)
Vastu võetud otsuseid: 203
Vastu võetud määruseid: 102
Komisjon: 6 (eelarve- ja majanduskomisjon, kultuuri- ja spordikomisjon, haridus- ja noorsookomisjon, kogukonnakomisjon, keskkonna-, maa- ja planeeringute komisjon, sotsiaalkomisjon) + revisjonikomisjon.

Huvitavad vanad ajalehed

gal aastal oktoobri lõpus toimuvad raamatukogupäevad. Sel aastal tähistasime 200 aasta möödumist esimese eestikeelse ajalehe „Marahva Nädala-Leht“ ilmumisest. Karepa raamatukogu võttis teemast kinni ja 26. oktoobril saigi natuke vanu ajalehti sirvida. 80ndate lõpu ja 90ndate alguse rahvuspargi infoleht „Lahemaa“, Viru kolhoosi leht „Väike Wirulane“ (hiljem „Wirulane“) ja alates 1996. aastast Vihula Valla Infoleht.

Ega see aeg nüüd nii kaugel ole jäänudki. Omal kohal on ikka juubilarid ja lahkunud, sport ja kultuurisündmused. „Lahemaa“ kirjutab ikka loodusest ja ajaloost, sekka mõni nali ka: Mehed leidsid kraavist surnu, poolik viinapudel kõrval. Üks sõnab: “Suri, mis surma tema suri, aga viinanälg ei surnud ta mette!“. Kolhoosi leht läheb päris isiklikuks. Kõik kiidetud ja laidetud nimepidi kirjas, numbrid ja karistused juures. Polnud mingit andmekaitseesadust. Üks huvitav rubriik on „rahvas tahab teada“. Et külajutte vältida, tuleb ikka otse küsida, siis saab ka vastuse. Küsimus: Poes pole süüa – Kuhu sai liha? Vastus: (Haljala poe juhataja Marianne Tamberg): Narva lihakombinaat on remondis ja eks see Rakvere oma pea siis

varustama ka seda kanti. Mis neil muud üle jääb... Juunis pidi lahendamaks minema. Küsimus: Kas sellel aastal hakkab Haljals sauna ehitus? Vastus: (T. Varek viimases juhatuses): Hakkab! Küsimus: Mis tuleb Haljalsse poe vastu üle tee? Vastus ehitusosakonnast: uus bussijaam. Küsimus: Kas on õige, et septembris „Wirulast“ ei ilmu? Vastus: Õige. Ei ilmu septembris ega oktoobris, ei ilmu VIRU 40. juubeli erinumbrist, sest toimetaja sai ootamatult kutses 2 kuuks kordusõppustele. Haljals on ka UFOt nähtud. Leht tahab teada: Kes nägi ööl vastu 6. veebruari 88 Haljala kohal tundmatut lendavat objekti,

siis teatage sellest kohe toimetusele. Teretulnud on vähimigi teave! P.S. Teadke ka seda, et oletatav lendav vaip (3x5m!!!) pole pärit Peeter Toominga uuest Viru-ainelisest filmist, vaid kuulub Peeter Kinksile ja kadus Haljals uue elamu (Põllu 8) juurset tuuldumast. Välja sai kraamitud ka raamatukogu töö käigus leitud vanad artiklid ja näituste materjalid. Needki ju ikka kohalikel teemadel. Väikesed ajalehed kirjutavad ikka rohkem isiklikku ja külainimest huvitavat ning tuletasid meelde nii mõnegi ununenud sündmuse. Sekka ka värskemaid külaudiseid ja aeg kulges igati mõnusalt.

Ene Loo
Karepa raamatukogu

Kui vana on Haljala raamatukogu?

Haljala Raamatukogu Seltsi loomisest möödus 24. oktoobril sada aastat. Tähtsime piduliku koosviibimisega tähtsat aastapäeva. Lisaks raamatukogu juhataja ülevaatele raamatukogu ajaloost, tutvustas Külli Heinla Haljala kihelkonna kirjanikke ja kirjanust ning Reet Markin artikleid vanadest ajalehtedest, kus veidraid ja naljakaid lugusid ka Haljala kandist. Meeleoluka kontserdi andsid muusik Peep Pihlak ja laulev näitleja Margus Groznõi.

Kui vanaks aga võib pidada Haljala raamatukogu, on siiski selgusetu. Uurides vanu ajalehti, võib raamatukogust Haljals leida teateid aastaid varem, kui seda on Haljala Raamatukogu Seltsi loodud raamatukogu 1921. aastal. Teada on, et 1901. aastal asutati Haljals karskusratoomiumi raamatukogu. Sellest kirjutab ka Kaljo-Olev Veskimägi raamatukogude ajaloost kõnelevas raamatus „Kahte kappi on ühhetassa majas tarvis“. Ajalehes Postimees ilmus 18. jaanuaril 1903. aastal artikkel Haljala karskusratoomiumi raamatukogu lugejate pettumusest, sest raamatud olnud pleekinud ja vanad.

21. mail 1907. aastal kirjutab Postimees Haljala Hariduse seltsi raamatukogu heaks korraldatud peost, mis toimus tuletõrjujate seltsi saalis; ajaleht Meie Kodumaa kirjutab 22. jaanuaril 1910. aastal, et Haljala haruselts lõpetas 1909. aastal oma kolmandat eluaastat; Tallinna Teataja annab 31. juulil 1912 teada, et Idavere koolimajas Haljals on raamatukogu lubatud. See-ga võib üsna kindel olla, et raamatukogundus Haljals on vanem kui seni arvatud sada aastat. Kui nüüd veelgi laiemalt teemat vaadelda, siis on Haljals Virumaa vanim kool aastast 1687 ja kuidagi ei taha uskuda, et kool sai raamatuteta ja neid ühendava koguta hakkama. Kool ja raamatukogu on ikka koos eksisteerinud.

Esimesed teated lugemaõppimisest Haljala kihelkonnast pärinevad aastast 1643, mil Haljals oli pastoriks hea eesti keele oskusega Martin Zahrenius ja kes omal algatusel õpetas meie talupoegadele lugemist. Zahreniusel oli tolle aja kohta väga suur raamatukogu, mille ta pärandas Oleviste kirikule, pannes aluse esimesele

Virumaa. E. M. S. Haljala haru-seltsi lõpetas 1909 a. oma kolmandat eluaastat. — Haru-seltsil oli 1909 a. 52 liiget. Peafotoo-oleksid peeti 1, kirjanduse-õhtuid 2, pidusid 3 ja perekonna-õhtuid 1. Kirjanduse-õhtudel arutati E. Peterjoni „Rahva valgustaja“, J. Liivvi „Beri“ ja E. Wilde „Kõlmale maal“. Pidamata jäidvad 1 kõne-ja 1 kirjanduse-õhtu, milleks luba ei saadud. (1908 a. elas haru-selts veel märtsi „erafortalife-mates“ tingimistes: siis pidi ta 1000 f. talvatiitid kõne-õhtutele ja pidudele kirjasle määravasse jätma.) Seltsi tuli — 1908 a. ülejäänud juurde arvatud — 161+ r. 73 fop.; wälja läks 74 r. 50 fop.; jee-ga jääb üle 87 r. 23 fop. Haru-seltsil on uue-maist pare-maist kirjandusest raamatuid 121 r. 52 fop. wäär-tu-tes. Eesolewal aastal tellitakse haru-seltsile aja: kirjad: „Töö“, „Roor Eesti“ ja „Eesti Kirjandus“ ühes „Eesti Kirjanduse Seltsi Rahwakiiranduse toimetonna wäljaannetega“. Ühita-isi mure-letatse aasta jooksul ilmuv pa-rem raamatuline kirjandus. Haru-seltsi eime-je-ks waliti eesolewa aasta peale Hans Weinmann, kassapidaja-ks Gust. Weinmann (endiseb), kirjatoime-ja-ks Arnold Grünfeldt. 3.

avalikule raamatukogule. Kas võiks siis lausa arvata, et enne Olevistet oli see hoopis Haljala raamatukogu? Igatahes ei saa veel Haljala raamatukogu ajaloo uurimist lõpetatuks lugeda ning huvitavaid fakte võib vanu ajalehti lugedes rohkesti leida. Milline aasta määrata raamatukogu loomisaastaks Haljals, on arutelu teema ja meie endi otsustada.

Haljala raamatukogus on alati käidud ajaga kaasas ning tehtud palju tööd, olgu see ajastu milline tahes – on haritud lugejaid ja laenuta-tud raamatuid, tassitud puid ja lõigatud vilja, korraldatud üritusi, koolitusi, näitusi. Sügav kummardus kõigile Haljala raamatukoguhoid-jatele ja suur tänu Haljala raamatukogu lugeja-tele, kellele ei saaks me nii pikast raamatukogu ajaloost ja aktiivsest tegutsemisest rääkida. On päris kindel, et Haljala Raamatukogu Selts sai 24. oktoobril 100-aastaseks, kui vana on aga Haljala raamatukogu tegelikult, ei oska ma ka täna kindlalt öelda.

Maiga Parksepp
Haljala Vallaraamatukogu direktor

Kaunid kodud said tunnustatud

Lääne-Virumaa kauni kodu konkursil tunnus-tati Haljala vallas kauni kodu rajamise eest perekond Mikkali kodu Pihlaspeal. Vabariigi Presidendi poolt tunnustati Eismal paiknevad

Kalaranna puhkemaja tiitliga „Tark ühiskondlik hoone“ ning Võsu rannaala pälvis vabariigi kau-neima tervisespordirajatise tiitli.

HVS

Haljala vallavalitsus kutsub üles märkama TUBLISID TEGIJAJD

Haljala vallavalitsus kutsub üles seadma nominente selle aasta Haljala valla aukodaniku, elutööpreemia ja aasta teo tiitli välja andmiseks.

Haljala valla aukodaniku nimetus antakse isikule erilise tänuavaldusena vallale osutatud väljapaistvate teenete eest.

Elutööpreemia antakse vallapoolse erilise austusavaldusena auväärsesse ikka jõudnud isikule, kelle töö, tegevus ja isiklik eeskuju ning aastatepikkune panustamine on avalikkuse poolt hinnatud ja kelle kogu elutöö on positiivselt mõjutanud Haljala valla arengut ja mainet.

Tunnustusavalduse „Haljala valla aasta tegu“ andmisega tunnustab vald füüsilist või juriidilist isikut eelneval kalendriaastal tehtud teo või tegude eest, millega on kandidaat kaasa aidanud vastava valdkonna arengule vallas, maakonnas või üleriigilisel tasandil.

Valla tänukirjaga tunnustatakse ja tänatakse isikuid, kes on saavutanud märkimisväärsed tulemusi oma töös või nende tegevus on edendanud kohalikku elu.

Nominentide seadmiseks palume esitada Haljala vallavalitsusele vastav avaldus. Avalduses palume esitada isiku teenete kirjeldus ning

kontaktandmed. Füüsilise isiku esitamisel tuleb avaldusse märkida nominendi ees- ja perekonnanimi, sünnipäev, -kuu ja -aasta, elukoht, elukutse või amet, töö- või teenistukoht, kontaktandmed ning juriidilise isiku korral isiku täpne nimi, esindusõigusliku isiku nimi ja kontaktandmed. Avaldusse palume märkida ettepaneku esitaja nimi, kontaktandmed, allkiri ja ettepaneku esitamise kuupäev.

Avaldusi ootame kuni 15. detsembrini e-posti aadressile haljala@haljala.ee. Paberkanjal avaldus palume saata Haljala vallavalitsusse aadressil Mere tn 6, Võsu alevik, 45501 Lääne-Virumaa.

Vallavalitsus korraldab enne otsuse tegemist nominentide andmete täpsustamise ja loa küsimise isiku avalikuks esitlemiseks. Esitatud ettepanekud vaatab läbi viieliikmeline komisjon, mille moodustab vallavanem koostöös vallavalikogu esimehega.

Haljala valla aukodaniku, elutööpreemia ja Haljala valla aasta teo auhinna anname üle Haljala valla aastapäevale või Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud pidulikul üritusel.

HVS

Prügi põletamine saastab õhku ja ohustab inimeste tervist

Sügis toob kaasa jahedad ilmad ja koos sellega kütteperioodi alguse. Sooja saamiseks tehakse kodustes küttekolletes tuld ning mõnes majapidamises visatakse lisaks küttepuidale ahju ka jäätmeid. Nii aga teha ei tohi, sest olmejäätmete põletamine saastab õhku.

Kodusesse küttekoldesse, olgu see siis kamin, pliit, ahi või katel, sobib ainult puhas kuiv puit. Selline küttematerjal põleb kõrgemal temperatuuril ning tekitab vähem tuhka ja lenduvaid saasteaineid. Tulehakatuseks sobib üksnes kiletamata papp või paber.

Sobimatu küttematerjal: niiske või töödeldud puidu või lausa jäätmete põletamisel tekivad tervisele ohtlikud peened osakesed ja vingugaas. Plastjäätmete põletamisel lenduvad aga eriti mürgised saasteained (nt dioksiinid ja furaanid), mis võivad põhjustada vähktõbe, väärarenguid ja arengupeatust. Korstna kaudu õhku lendunud saasteained langevad maapinnale ning vette, kust need omakorda liiguvad edasi toidulauale, kui sööme oma aias kasvatatud saadusi.

Dioksiinid on silmale nähtamatud ja nende mõju inimese tervisele ei avaldu kohe. Võib minna aastaid, enne kui haigusnähud ilmnevad. Peale välisõhu jõuavad saasteained ka siseõhku, suuremas koguses näiteks siis, kui pikka aega kütmata ahi või pliit suitsu sisse ajab. Põlemisel tekkinud peened tahmaosakesed võivad aga soodustada südame-veresoonkonna ja hingamissüsteemi haigusi.

Välisõhu kvaliteedi mõõtmistest selgub, et õhukvaliteet halveneb peenosakeste tõttu just kütisperioodi algul ning seda eelkõige ahiküttega piirkondades. Suits ei rända kaugele, madalatest korstnatest väljunud suits ning suur osa saastest langeb maha sealsamas piirkonnas, sest külmal ajal on hajumistingimused halvemad. Kütteperioodil võib peenosakestest põhjustatud õhusaaste küündida ahiküttega piirkondades tasemele, mis on võrreldav liiklusest tuleneva saastega tiptunnil suure magistraali ääres.

Saasteainete vähendamiseks tuleb kütmiseks kasutada ainult kuiva puitu. Niisked küttepuid ei sütti ahjus korralikult ning süttimisfaas venib märksa pikemaks – see omakorda suurendab vingugaasi ja peenosakeste arvukust õhus. Niiske puidu kasutamine tähendab ka seda, et osa soojusest läheb raisku, sest osa energiat kulub puidu kuivatamisele.

Tuli tuleks süüdata ahjus alati ülevalt ja kui võimalik, siis halud laduda restina. Nii põlevad puud palju kõrgemal temperatuuril ja keskkonda eraldub vähem saasteaineid. Kuna ahjuukse avamisel paiskub saasteaineid ka tuppa, siis peaks ust avama võimalikult harva.

Suurem kogus papi- ja paberijäätmeid on põletamise asemel mõistlik hoopis ringlusesse saata. Need saab viia avalikesse kogumiskonteineritesse või kohalikku jäätmejaama, sinna saab viia ka

plastpakendid. Lähima jäätmejaama, avaliku pakendikonteineri või vastuse küsimusele, kuhu milised jäätmed viia, leiad lehelt kuhuvia.ee.

Kas teadsid, et ...

Ühe perekonna tekitatud jäätmete koduahjus põletamisel vabaneb keskkonda hinnanguliselt sama palju toksilisi ühendeid kui u 200 tonni prügi põletamisel jäätmepõletustehases. Tehases põletatakse jäätmeid stabiilselt kontrollitud keskkonnas

temperatuuril 1000–1100 °C, mille juures põlevad toksilised õhusaasteained vähemohhtlikeks põlemisproduktideks. Seevastu koduahjus põleksid jäätmed madalamatel temperatuuridel ja ebastabiilselt, mistõttu ei põle toksilised ühendid lõplikult ära.

Dagmar Undrits
Keskkonnaameti välisõhu
peaspetsialist

Valminud on Lääne-Virumaa liikuvusuuring

Uuringu tulemused on aluseks avaliku ruumi, liikuvusteenuste ja säästvate liikumisviiside arendamisele Haljala vallas ja Lääne-Viru maakonnas. Haljala valla elanikel oli võimalik vastata küsimustikule liikuvusuuringu teemal, saadud andmeid on kasutatud järelduste tegemisel.

Küsimustik oli mõeldud vallaelanikele igapäevaste liikumisviiside ja nende seotud probleemide edastamiseks. Vastused on olulised üldplaneeringu koostamisel ja ühistranspordi paremaks korraldamiseks ning võimalike kitsaskohtade kaardistamiseks.

Uuringu viisid läbi 2020.–2021. aastal Tallinna Tehnikaülikooli Logistika ja Transpordi teaduskeskuse uurimisrühm koostöös Linnalabori, InPhy-sica ja SEI Tallinna ekspertidega. Töö raportis toodi välja alltoodud peamised järeldused.

Uuringu vastajate elukohad asuvad

peamiselt hajaasustuses ja maapiirkondades, mistõttu on autokasutusel suur roll igapäevastes liikumistes nii tööle, kooli, poodi kui vaba aja veetmisel.

Lähiaastatel suureneb eakamate elanike osakaal, mistõttu muutub olulisemaks teenuste ligipääsetavus ja ühistranspordi korralduse parem koordineerimine nõudepõhiste lahendustega.

Uuringus osalenud valdade elanikud on valmis uute liikuvusteenuste (nõudetransport, sõidujagamine, lühirent) kasutamiseks, juhul kui nende maksumus (kuni 50 eurot kuus) on soodsam isikliku auto kasutamisest;

Ida-suunalise raudteeliikluse teekonnal Tapa-Rakvere-Jõhvi-Narva arengusse tuleb enam panustada veermi sageduse kui mitmekesisuse osas, et tõsta rongide konkurentsivõimet bussi-liiklusega.

Nõudlus ida-suunalise raudteeliikluse järele on olnud viimastel aastatel

kasvav ja elanike liikumiste põhjal on näha, et vaja on ka Kunda-Rakvere liini.

Lääne-Virumaa ühistranspordi ühendused naabermaakondadega sõltuvad ühistranspordikeskuste struktuurist. Harjumaaga on kaugliinide kui kohalike liinide ühendus väga hea, sest ollakse Põhja ühistranspordikeskuse liinivõrgus.

Kui Ida-Virumaa ja Jõgevamaaga on ühendused rahuldavad, siis Järvamaaga on ühistranspordiühendus harvad ja vajaksid nii töörande kui erasõitude parandamiseks edasist arendamist.

Uuringus osalenud ettevõtete töötajad liiguvad peamiselt isiklike autode või töökoha organiseeritud transpordiga. Kuid töötajad sooviksid rohkem rattateede ühendamist ettevõtetega ja tööandjad sooviksid ühistranspordi võrgu ühendamist keskuste ja ettevõtluspiirkondade vahel.

Töötajatele isikliku auto kulud on peamiselt 300€ ja 500€ kuus.

Kulutused ühistranspordile kuus on 50€ ümber.

Autokasutuse hüvitised on kuni 50 eurot või üle paarisaja euro kuus.

Töögrupp tegi Haljala vallale uuringu tulemuste põhjal ettepanekuid ja soovitusi:

Kasutada rohkem kiirete bussiühenduste võimalusi nii Tallinna kui Ida-Virumaa suunas.

Ehitada hästi ühendatud ümberistumise bussi- ja rongi sõlmepeatusi, kuhu on võimalik jätta nii autosid, rattaid kui ka kergpakke ja lühirendisõidukeid (rendiratas, - auto, pakiautomaat, laadimisjaam).

Parandada kergliikluse ja ühistranspordi ühendusi valla tööpiirkondade ja elukohtade vahel.

Rohkem koostööd Põhja-ÜTK, vedajate ja tööandjatega ühistranspordi kasutuse suurendamiseks.

Hajaasustuses autoliikluse vajadusega arvestades järgida liiklusohutuse

põhimõtteid väärtusliku ja turvalise liikumiskeskonna tagamiseks.

Asulates ja nende sissesõitudel liikluse rahustamine elukeskkonna parandamiseks ja rannikuäärsetel teedel turismi soodustamiseks.

Haljala valla turismisihtkohtade ja asulate vahel jalgsi ja rattaga liikumiste soodustamine.

Uuringu tellis ning projekti juhtis naabervald Viru-Nigula vald, partneritena osalesid Haljala, Rakvere, Tapa, Vinni ja Väike-Maarja vallad. Uuringu läbiviimist rahastati Euroopa Liidu Sotsiaalfondi meetmest „Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus”, omafinantseeringu osa projektis katsid uuringus osalevad partnerid võrdsetes osades oma eelarvetest.

Tulemused ja põhjalik raport on leitavad valla kodulehel: www.haljala.ee/ maakonna-liikuvusuuring.

Langenud puulehti ei tarvitse kõikjalt koristada

Sügisel haaravad paljud meist innukalt reha järele ja asuvad maha langenud puulehti kokku riisuma. Paikades, kus lehed meid tegelikult ei sega, tasub need jätta looduse loomulikku aineringsusse.

Mis oleks, kui jätaksime koduaias, haljasaladel ja parkides lehed riisumata? Eluslooduse loomulik aineringe on täiuslik süsteem, millest tasub eeskuju võtta! Metsas langenud lehti ei riisuta, need lagunevad kohapeal ja rikastavad mulda toitainetega. Midagi ei lähe kaotsi ega jää üle. Ka aias või pargis jõuavad lehtede lagunedes toitained tagasi mulda, sealt aga uuesti juurte kaudu taimedesse. Lagunevad lehed on nii murule, puudele kui ka põõsaste loomulikuks väetiseks.

Lagunemise protsessi kiirendami-

seks purustavad paljud aiapidajad lehti muruniidukiga, et kevadeks neist maapinnale palju alles ei jääks. Seda ei tasu tingimata teha eelkõige seetõttu, et nii võivad viga saada ka paljud lehekihis toimetavad elusolendid. Lehtede all talvituvad näiteks siilid, selgrootud ja teiste seas paljud aiale kasulikud putukad, kes söövad aiakahjureid. Nii siis tasub ka elurikkuse toetamiseks vähemasti mõnedes paikades jätta lehed riisumata. Aeglasemalt lagunevaid tammelehti sobib kasutada näiteks põõsaste all multšina, talvel kaitsevad langenud lehed ka puujuuri külma eest.

Veel soovitame lehti aiast riisumata jätta sinu enda aja ja energia kokku hoidmiseks, aga ka keskkonna säästmise vaatevinklist. Lehtede inimjõul

riisumine ja lehepuhuri abil koristamine, kilekottidesse panemine ja vedu komposteerimisväljakutele on energiakulukad tegevused, mis ei olegi alati otstarbekad.

Millal siiski tasub lehed kokku riisuda?

Ohutuse huvides on mõistlik kõnniteedelt lehed kokku korjata ja läheduses sobilikus kohas kompostida. Kuna kütusega töötavad lehepuhurid saastavad õhku ja teevad häirivat müra, soovitame nende asemel eelistada reha või luuda. Lehtede koduaias põletamine pole aga hea mõte, sest madalal temperatuuril põledes tekivad tervisele kahjulikud lenduvad mürgised ühendid. Pigem tasub lehtede põletamise asemel eelistada kompostimist.

Juhul, kui koduaias on võõrliikidest nälgjaid nagu hispaania teetigusi või mustpeanälgjaid, siis soovitame aiast siiski lehed kokku korjata. Ka hobukastani-keerukoidega nakatunud kastani või saaresurmaga saarepuu lehti on mõistlik puude alt koristada ja kompostida, et järgmisel kevadel oleks nakkusohutlikke tegelasi vähem. Võõr- nälgjatega lehti ei tohiks koduaias mujale viia – komposti need aias ja kaeva hunnik enne talvekülmasid läbi, et teomunad ei saaks sügaval hunnikus kevadel arenema hakata. Kui kahjulikele võõrliikidele võimalikke talvitumispaike vähendada, siis on järgmisel kevadel palju vähem isendeid, keda kokku korjata.

Metsa alla ega mujale loodusesse ei tohi kokku riisutud lehehunnikuid viia

seetõttu, et nii reisivad kaasa teiste seas võõrliikide seemned ning kahjurid. Metsaalustest aiaprügi hunnikutest ongi juba laiali kandunud mujalt sissetunginud ehk invasiivseid võõrliike nagu kanada kuldviitsa, verevat lemmmaltsa, pargitraid ja hispaania teetigusi. Lehehunnikuid liigutamata seda ohtu ei teki.

Üldjuhul soovitame aga lehtede koristamisse suhtuda laisalt – tee seda nii palju kui vajalik ja nii vähe kui võimalik.

Helen Kivisild

Keskkonnaameti keskkonnateadlikkuse spetsialist

Foto: Andri Küüts

TÄIENDAVAD KORROONAPIIRANGUD ÜLE EESTI

Vabariigi Valitsus leppis kokku uutes kontrollmeetmetes ja toetustes, et leevendada haiglate ülekoormust ja paremini ohjelda da koroonaviiruse epideemilist levikut.

Avalikes siseruumides tuleb kõigil alates 12. eluaastast kanda kaitsemaski, enam ei piisa senisest suu ja nina katmisest. Samuti on sätestatud, et COVID-tõendina jäävad kehtima üksnes vaktsineerimist või COVID-19 haiguse läbipõdemist kinnitavad tõendid. See tähendab, et inimesed, kes pole COVID-i vastu vaktsineeritud või haigust läbi põdenud, ei saa enam osa võtta tegevustest, kus COVID-tõend on nõutav. 1. novembrist peavad kontrollitud tegevustele pääsemiseks hakkama COVID tõendit esitama ka 12–17-aastased (kaasa arvatud), erandina kehtib neile ka

testitõend.

Alates novembrist tuleb korraldatud üritustel ja tegevustes osalemiseks koos COVID tõendiga esitada ka isikut tõendavat dokumenti. See tähendab, et tegevuste korraldaja peab hakkama COVID tõendite kontrollimisel tuvastama ka tõendi esitaja isikusamasust. Seni tuli külastajalt isikut tõendavat dokumenti küsida vaid põhjendatud kahtluse korral.

Alates 1. novembrist kehtestatakse avalikes siseruumides liikumiskiirang kella 23-st kuni 6-ni. Kiirang ei kehti kaupluste ja teenuse osutajate teenindusala lahtiolekuaegadele, samuti toitlustus- ja tervishoiuasutustes toidu kaasa ostmiseks.

Tegevusaja piirangust on põhiliselt mõjutatud öölokaalid ja -klubid, baarid ja teised meelelahu-

tus- ja lõbustusasutused. Uksed peavad klientide kohapealseks ajaveetmiseks sulgema kinod, teatrid ja kontserdimajad, muuseumid ja näitusasutused. Piirang puudutab ka veekeskuseid, spaasid, avalikke saunu, basseine jm. Kell 23 peavad olema lõppenud ka spordivõistlused ja -üritused.

Koolides toimub edaspidiselt seiretestimine. Selleks, et pidurdada koolikollete teket nii pärast vaheaega kui ka edaspidi ning avastada nakatunud kiirelt, toimub koolides alates 1. novembrist kaks kuni kolm korda nädalas 1.-12. klassi õpilaste ja õpetajate kiirtestimine. Kiirtestimine toimub lihtsa ja lapsesõbraliku kiirtestiga, mida saavad lapsed ise koolipäeva alguses õpetaja juuresolekul teha.

Endiselt tasub kinni pidada juba harjumuspä-

rasteks saanud juhustest:

- liigu hajutatult
- vaktsineeri ennast
- haigena püsi kodus
- hoia inimeste ring, kellega igapäevaselt või nädalaselt kohtud, võimalikult väiksena
- desinfitseeri ja pese tihti käsi
- võimalusel tööta kodukontorist

Kõikide uute piirangute ja COVID-19 kriisi lahendamise meetmetega saate lähemalt tutvuda veebilehel www.kriis.ee.

*Artikli koostamisel on arvestatud piirangutega, mis on kehtestatud 1. novembri seisuga. Täpsem ja ajakohasem info avaldatud eelmainitud veebilehel.

PANE ÕLG ALLA!

Aita hoida elu avatuna - vaktsineeri koroonavastu!

Luule Komissarov
näitleja

COVID-19

KAITSTUD COVID-19 VASTU

Avatud on projektitoetuste taotluste vastuvõtt

Mittetulundusühing Partnerid

(Tegevuspiirkonnaks on Haljala, Rakvere, Vinni ja Viru-Nigula valdade territooriumid enne haldusreformi toimumist)

võtab vastu projektitoetuse taotlusi tulenedes Maaeluministri 23. oktoobri 2015.a määrusest nr. 11 „Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus“, muudetud 24.05.2021.a. ning tegevuspiirkonna arengustrateegiast 2014-2022 ja 2021.a. rakenduskavast:

M2.3 COVID-19 mõju leevendamine 08.-12.11.2021.a. kuni kella 16.00-ni

Hindamistähtaeg 31.jaanuar 2022.a.

Arenduskoja LEADER toetuste projektitaotluste vastuvõtt 15.-19. novembrini 2021

Kohalik LEADER tegevusgrupp MTÜ Arenduskoda võtab vastu LEADER strateegia meetme toetuste projektitaotlusi.

Meetme 1.3 „Covid19-st tingitud majandusraskuste leevendamine“ projektitoetuse taotlusi saab esitada

läbi E-PRIA 15. (alates kl 8.00) kuni 19. novembrini 2021 (lõpp kl 16.59).

Taotluste hindamistulemuste paremusjärjestuse kinnitab MTÜ Arenduskoja juhatus hiljemalt 45 päeva pärast taotluste vastuvõtuvooru lõppemist.

Toetuse ja nõustamise kohta saab teavet ja juhendmaterjale MTÜ Arenduskoja veebilehelt arenduskoda.ee. Info: arenduskoda@arenduskoda.ee ja tel 5648 5208.

HALJALA RAHVAMAJAS KOGUPERE ANIMAFILM „FELIX JA PEIDETUD VARANDUS“
13. NOVEMBRIL KELL 12.00 HALJALA RAHVAMAJAS

Haljala vallavalitsus ootab kandideerima EHITUSSPETSIALISTI ametikohale

Ametikoha **eesmärk** on Haljala valla territooriumil ehitustegevusalaste menetluste läbiviimine ning inimeste nõustamine ehitusega seotud küsimustes.

Peamised tööülesanded:

- ehitusprojektide, taotluste, teatiste, ehitusdokumentide ja ehitise või ehitamisega seonduvate dokumentide menetlemine;
- projekteerimistingimuste koostamine;
- vallavalitsuse korralduste eelnõude ettevalmistamine lubade ja projekteerimistingimuste osas.

Kandidaadile esitatavad nõuded:

- kõrgharidus (soovitavalt ehitusalane);
- varasem töökogemus ehitustegevuse valdkonnas, soovitatavalt riigi- või kohaliku omavalitsuse ametiasutuses;
- tööks vajalike arvutiprogrammide ning riiklike andmekogude kasutamise oskus;
- eesti keele oskus kõrgtasemel ja ühe võõrkeele oskus vähemalt kesktasemel;
- ehitustegevust reguleerivate õigusaktide tundmine;
- B-kategooria juhtimisõigus ja isikliku sõiduauto kasutamise võimalus.

Ootused kandidaadile:

- väga hea meeskonnatöö oskus;
- väga hea suhtlemis- ja eneseväljendusoskus;
- teadmised kohaliku omavalitsuse süsteemist;
- ehitusjärelvalvealased teadmised.

Omalt poolt pakume:

- väljakutset pakkuvaid tööülesandeid Haljala valla ehitustegevuse valdkonna koordineerimisel;
- puhkust 35 päeva aastas;
- võimalust eneseteostuseks.

Töökoht Rakvere mnt 3, Haljala alevik 45301, Lääne-Virumaa

Tööle asumise aeg esimesel võimalusel

Konkursil osalemiseks tuleb kandidaadil esitada:

- avaldus;
- elulookirjeldus, sh töö- ja teenistuskäik;
- kvalifikatsiooninõuete täitmist tõendavate dokumentide koopiaid;
- motivatsioonikiri koos palgasooviga;
- muud dokumendid, mida kandidaat peab oluliseks.

Dokumendid saata Haljala vallavalitsusele digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressile haljala@haljala.ee. Konkurss lõppeb sobiva kandidaadi leidmisel.

Lisainfo majandus- ja hankejuht Avo Bergström, tel 5621 7200, e-post avo.bergstrom@haljala.ee.

Ametijuhendiga saab tutvuda veebilehel <https://www.haljala.ee/ametijuhendid>.

RAAMATUKOGU LUGEMISSOOVITUS

KUS LENDAB PART

OLAV OSOLIN
VARRAK 2021

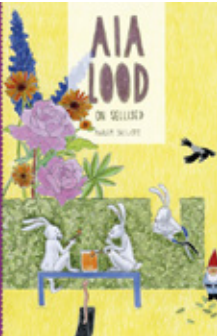
Baaris turvamehena töötanud Samuel Part on sunnitud otsima endale uue töökoha ning temast saab 42-aastaselt Eesti politsei nooremispektor. Peagi kohtab ta oma uut ülemust, kindla ilmavaatega vaneminspektor Mart Sapistet, kelle kohta sahistatakse, et politseisse sai ta tööle pärast seda, kui ta oli politseidirektori Moskva stripiklubis pokkeris paljaks mänginud ning lubanud kaotatud raha tagasi anda, kui ta pääseb tööle detektiivina. 2019. aasta veebruaris saab see kummaline tandem väljakutse Lõuna-Eestis paiknevasse hotelli, kus pealtnäha lihtne mõvalugu võtab ühel hetkel täiesti ootamatu pöörde ning viib uurijad uskumatutesse seiklustesse, mis on ühtaegu nii põnevad kui ka naljakad ning mille lõppu ei oska keegi ennustada.

AIA LOOD ON SELLISED

MARGIT SALUSTE
KOOLIBRI 2021

Keda kõike võib aias kohata: linde, loomi, putukaid. Seal kasvavad veel isüaratavad köögiviljad ja pilkupüüdvad aialilled. Ka isepäine umbrohi soovib endale järjekindlalt kasvukohta leida. Kõik nad tunnevad ennast aias hästi. Aednikku aitavad aiatöödel head tööriistad ja mugav riietus. Raamatus „Asja lood on sellised“ tutvustasid lugejatele ennast asjad. Ka selles raamatus jätkavad asjad oma lugude rääkimist. Siin võtavad sõna töökindad, kollane kastmisvoolik ja muruniiduk, isegi puuriit on viimaks kõnelema hakanud. Peale selle saab kiigata nii ühele kui ka teisele poole planku ja korraks tuppagi. Raamatus on rohkem kui tosina perekonna lood – aia lood – ja see sobib lugemiseks-uurimiseks nii päris väikestele kui ka pisut suurematele lastele. Piltidel avastavad aia elu ka kaks vahvat tegelast. Kes need on, jäägu terase lugeja avastada.

TEATED

Teade kavandatavatest õppustest

23.-24. novembril toimub Võsu-Vainupea-Toolse piirkonnas Kaitseväge 1. jalaväebrigadi allüksuse lõpurännak. Õppusest võtab osa kuni 60 kaitseväge. Kasutatakse sõidukeid ja imitatsioonivahendeid. Liikumiseks kasutatakse üldkasutatavaid madalama liikluskoo-musega teid. Õppuse käigus tekitatakse imitatsioonivahendite kasutamisest müra.

Kaitseväge kavandab 23.-25. novembril viia Rutjal läbi suurtükilaskmised põhja suunas (merele).

23. novembril toimub Kaitseväge kolonni liikumine ja ettevalmistused ning 24.-25. novembril toimuvad suurtükilaskmised, millest tulenevalt on alates kella 8.00 kuni 16.00 julgeoleku ala nii maal kui ka merel suletud.

Enne laskmiste toimumist pannakse üles informeerivad plakatid, mis teavitavad laskmiste toimumisest ning julgeolekualast. Lõplik informatsioon õppuse kohta avaldatakse ka valla veebilehel.

Jäätmejaama saab viia ka puulehti

Tuletame meelde, et kõikidel Haljala valla elanikel on võimalik Võsu ja Haljala jäätmejaamadesse tasuta ära anda aiaist kokku kogutud puulehti. Jäätmejaama lahtiolekuajad leiab veebilehelt: <https://www.haljala.ee/et/jaatmejaam>.

Haljala vallavalitsuse töökorraldus

Alates 1. novembrist tuleb Haljala vallavalitsuse ametniku vastuvõtule tulles ennast eelnevalt registreerida ning vallavalitsuse ruumides on kohustuslik kanda kaitsemaski. Tulenevalt koroonaviiruse levikust töötavad ametnikud osaliselt kodukontorist, mistõttu on ette registreerimine äärmiselt oluline.

Ametnike kontaktid on leitavad valla veebilehel www.haljala.ee. Lisainfot saab ka valla üldkontaktidelt: telefon 325 8630, 510 6244 ja e-post haljala@haljala.ee.

Hoiame üksteist ning käitume vastutustundlikult!

Sina, kes sa leidsid 8.oktoobril Palmse ja Muike vaheliselt teelt minu rahakoti, võtsid kogu raha (üle 600 euro) ja viskasid siis rahakoti mu postkasti kõrvale. Tee nüüd nii, et tagasta see, mis ei kuulu sulle! Hallan, Muike küla. Tel 5073463.

KAITSELIIDU RUTJA ÕPPEVÄLJAK

INFOGRAAFIK NOVEMBER 2021

Kuupäev	Harjutuse toimumisaeg	Harjutuse tüüp	Märkused
03-04.11.2021	0900 - 1800	Lasketreening	
06-14.11.2021	0800 - 1900	Laskmine + taktikaharjutus	
15-19.11.2021	0000 - 2400	Taktikaharjutus	
17-18.11.2021	1000 - 1800	Lasketreening	
20 - 21.11.2021	0900 - 1800	Laskeharjutus	
22-26.11.2021	0000 - 2400	Taktikaharjutus	
24-25.11.2021	1000 - 1800	Lasketreening	
27-28.11.2021	0900 - 1800	Laskeharjutus	
27.11-03.12.2020	0000 - 2400	Taktikaharjutus	
04-05.12.2021	0800 - 1800	Laskeharjutus	

TÄHELEPANU! HEISATUD PUNASE LIPU KORRAL ON RUTJA ÕPPEVÄLJAKU TERRITOORIUMILE SISENEMINE ILMA VALDAJA LOATA RANGELT KEELATUD!

Kui õppeväljakul toimub tegevus, on sinna minek keelatud. Õppeväljaku graafikusse võib tulla muudatusi.

ÕNNITLEME!

93

ELGA LOEMAA
11. november

90

AINO ANTONS
7. november

88

ANTONINA LEVARTOVSKI
6. november

RAIMOND LILLEPÄRG

18. november

EPP-HELINA ISOP

26. november

87

TAMARA NURGA

11. november

HILMA PLOOM

17. november

LAIN KIRS

18. november

JOOSEP-LEONHARD

SESTVERK

30. november

86

REIN MOOSES

20. november

85

SILVI BACHBLUM

10. november

JAAN PINNA

20. november

84

MARGUS LEEMETS

7. november

VAIKE PEETERMANN

21. november

MARET-HELENE SEENE

28. november

ANATOLI ŠEREMET

30. november

82

TARVO KOPPEN

5. november

AIDE REINEBERG

8. november

80

LAIN PIIBEMAA

9. november

KARL-UGAR VAINU

16. november

VELLO PALMISTE

18. november

OLAVI TOOMING

20. november

VILMA SALLASTE

25. november

75

AGO VILU

1. november

KAUPO PÄRNAMÄGI

13. november

MARE TIEF

14. november

MAIE ANTONIS

16. november

70

VIRVE LAUR

3. november

VAELE SEPP

5. november

SIRJE JAANRU

4. november

INGE FREIENTHAL

11. november

VIIVI TASA

12. november

DIETER HELMUT WILLI HÖLSCHER

19. november

ENDLA KUSMITS

25. november

OKTOOBRIKU SÜNNIPÄEVALASTEST JÄID ÕNNITLEMATA

ÜLLAR HERMLIN

5. oktoober

REIN PETROVITS

8. oktoober

VABANDAME!

Haljala vallalehes õnnitletakse väarikasse ikka jõudnud valla-kodanikke. Palume vallalehe toimetust teavitada tel +372 5194 7655 või e-posti aadressil leht@haljalavald.ee soovist mitte oma nime vallalehes õnnitluste juures avaldada.

ÕNNITLEME VANEMAI

GERLI VÖSSOKOVA JA ANTON VÖSSOKOV
Poeg MAXIMILIAN VÖSSOKOV sündis 22.09.2021

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

EHA MÄGI
21.01.1947-15.09.2021

VÄINO VOSPERT
16.12.1941-24.09.2021

VLADIMIR MARTÕKAINEN
18.11.1951-03.10.2021

KÜLLI MELTSAS
25.05.1947-09.10.2021

MEERI MARTINSON
24.08.1929-10.10.2021

JUTA SUNDLA
13.06.1930-13.10.2021

PAVEL DUBROVIN
20.12.1951-15.10.2021

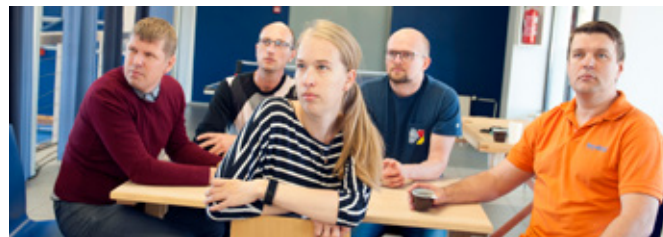

SPORT

Valimisvõistluse võitis Maheda

Valimisvõistlus viiel laual on võistkondlik mõõduvõtt valimisnimekirjadele kabes, males, koroonas, lauatenises ja viies laud on võitriin.

Valimisvõistluse viiel laual võitis valimisliit Maheda olles edukaim kahel laual – viktoriinis ja koroonas (Ivo Veiert). Teiseks jäänud valimisliit Vaba Vallakodanik sai esikoha lauatenises, teise koha males

Maheda võidukas võistkond võidukalt viktoriinis. Vasakult Meelis Kuzma, Agu Trofimov, Eleri Aitman, Ivo Veiert ja Veiko Veiert

(Urmas Osila), kolmanda koha Anneli Alemaa Isamaa nimeviktoriinis (liitus ükikvõistleja kirjast) ja kabes (Andrus Aas-

mäe), neljanda koroonas (Ülle Kajando). Kolmandaks jäänud valimisliit Plaan A oli edukaim kahel laual kabes (Sven Rannar) ja males (Ülar Mark), teiseks jäadi viktoriinis ja kolmandaks koroonas (Neeme Kuningas). Keskerakond tuli välja ühe võistlejaga koroonas – Tarmo Nuija – teine koht. Eriline tänu põneva viktoriini korraldamise eest Anneli Kivisaarele ja Riina Kensiile.

Esimene saak salves

Lauatenis alustas. Seitsmeetapilise seeria esimene etapp toimus septembrikuu viimasel pühapäeval. Etapi võitis Jan-Erik Nermann Kalevi lauateniseklubi. Jan-Eriku võidu üle on eriline rõõm – tegi ta ju oma esimesed sammud lauatenises just Võsu spordihoones koos vanaisa Helduriga, kes oli üks Võsu lauateniseklubi asutajatest. Teise koha sai Allan Salla, mõlemad mehed on tugevalt vabariigi reitingutabeli esisajad. Kolmanda koha võitis Kadrina mees Jaanus Lokotar. Parim noormängija oli Ert Arpo, veterani parim Tiit Õun ja Haljala valla parim Avo Seidelberg. Auhinnalaua katsid kohalikud talunikud Aide Veinjärv ja Aivar Nael. Aitäh!

Vasakult Tiit Õun – parim veteran, Ert Arpo – parim noormängija, Allan Salla – II koht, Jan-Erik Nermann – etapi võitja, Jaanus Lokotar – III koht ja esimeses reas Avo Seidelberg – Haljala valla parim.

Maakonna spordijuhid külastasid Võsu

Maakonna spordijuhtide traditsiooniline kohtumine toimus seekord Võsul. Tutvustasime Võsu spordihoonet ja rannas asuvaid

spordirajatisi. Võsu spordihoone jättis külalistele hea mulje, samuti ka rannas asuvad rajatised. Palju küsimusi tekitas purskkaev, esiteks millega te-

gemist ja teiseks kuidas töötab. Kohtumine lõppes Võsu sadama kohvikus maitsvat kalasuppi süües.

PILTUUDIS SPORDIST

Koroonaseeria avalöök

10. oktoobril toimunud viieetapilise seeriavõistluse võitis Tauno Jõgiste, kellele järgnesid Hillar Elva ja Uno Leppik. Parim naismängija oli Ülle Kajando. Järgmine etapp toimub 14. novembril.

HALJALA VALLA KORONA SEERIAVÕISTLUS
Seerias viis etappi, seeria võidab kolme etapi parima tulemusega

II etapp
14. novembril
algusega kell 10

780 Võsu spordihoones

Eelregistreerimine spordikeskus@haljalavald.ee kuni 8.10.2021

Haljala valla 10. lauatenise seeriavõistlus

28. novembril

III etapp
algusega kell 10
Võsu spordihoones

Võsu

tabletennist11

VOSU LTK

Spordihoone avatakse kell 9, registreerimine kuni 9.45. Osalustasu 5 € täiskasvanu kuni 18 tasuta

Taps punni!

Info: spordikeskus@haljalavald.ee 502 0612 Avo

**AITÄH, et
käisid valimas!**

**Tänu Sulle on Eesti
paremini hoitud.**

Sügav kummardus valijatele!

Oleme tänulikud

iga meile antud hääle eest!

Valimisliit Vaba Vallakodanik

**Täname
usalduse eest!**

Üheskoos suudame!

MAHEDA
valimisliit

Üheskoos suudame!

www.maheda.ee

Advendikontsert
28. novembril kell 18.00

Haljala Rahvamajas

Esineb

JAKKO MALTIS

Kell 17.30 advendiküünla süütamine
Haljala Kirikus

Sisepääs tasuta!

CHRISTA, AGILO JA MICHAEL DANGL'I KOMÖÖDIA

LUMEROOS

**HELGI SALLO
VOLDEMAR KUSLAP
HARRY KÕRVITS**

VANA BASKINI TEATER
"LUMEROOS"
HALJALA RAHVAMAJAS
19. NOVEMBRIL
KELL 19.00

Koguduse leht

Ilumäe Käsmu Haljala Sakussaare Vainupea Esku
November 2021

1. november kõikide pühakute päev ehk pühakutepäev
2. november kõikide surnute mälestuspäev ehk hingedepäev
10. november mardipäev, Martin Lutheri sünniaastapäev
21. november igavikpühapäev. Kuningas Kristuse püha
25. november kadripäev
28. november esimene advent

EESTPALVED

Hea taevane Isa! Aita meil elus hinnata õigeid väärtusi, täita oma kohust ühiskonna ees ja kõiges Sinule ustavaks jäädes.

Kõigeväeline ja igavene Jumal, sa valgustad kõiki, kes Sinusse usuvad. Täida kogu loodu oma valgusega ja õpeta kõiki maailma rahvaid tundma Sinu kirkust.

Püha Jumal! Sinult saame tervise ja kõik eluks vajaliku. Aita meil võita kuri haigus ning terveneda kõigist ihu- ja hingehädadest.

Hea Taevane Isa! Täname Sind oma maiste isade eest. Palume Sinu üleloomulikku tarkust kõigile isadele, et nad kasvataksid oma lapsi Sinu juhtimisel armastuses ja hoolimises.

JUMALATEENISTUSED JA TEATED

ILUMÄE KIRIKUS JA KOGUDUSES

Jumalateenistused armulauaga kl 13
igal esimesel ja kolmandal pühapäeval
28. novembril kl 13 esimese adventi
jumalateenistus Leerimajas

KÄSMU KIRIKUS JA KOGUDUSES

Jumalateenistused on igal pühapäeval algusega kl 15.
Hommikupalvused ja piiblitunnid on ajutiselt koroonapausil.

HALJALA KIRIKUS JA KOGUDUSES

Jumalateenistused on igal pühapäeval algusega kl 10
Armulaud on kaetud II ja IV pühapäeval.
12.12.2021 algusega kl 10 on peapiiskoplik ristimispuha.
Leeritunnid on laupäeviti kl 11-13 Haljala Rahvamaja kohvikus.
Piiblitunnid on ajutiselt koroonapausil.
I adventiküünla süütamine toimub Haljala kirikus
28.11 algusega kl 17.30.
Pärast seda on adventikontsert rahvamajas algusega kl 18.

ESKU KABELIS (HALJALA KOGUDUS)

Jumalateenistused II ja IV pühapäeval kl 12.30.
IV pühapäeval on kaetud armulaud

Palume täita Terviseameti kehtestatud piiranguid.
Vaadake koguduste teateid Facebookis.

KOGUDUSTE KONTAKTID

EELK Haljala Püha Mauritiuse kogudus

Rakvere mnt 1b, Haljala, 45301. Õpetaja Urmas Karileet,
tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee
Diakon Ahti Bachblum, tel 5361 3273,
ahti.bachblum@eelk.ee
Juhatuses esimees Margus Punane, tel 504 9998
a/a E552200221028664113

SA Esku Kabel (EELK Haljala kogudus)

Vello Väinsalu, tel 504 7916, vellovainsalu@gmail.com.
Õpetaja Urmas Karileet, tel 5851 5800,
urmas.karileet@eelk.ee
a/a E942200221046039021

EELK Ilumäe kogudus

reg kood 80208231
Ilumäe küla, Haljala vald, 45414. Hooldajaõpetaja
Meelis-Lauri Erikson, tel 5345 8594, mlerikson@gmail.com.
Juhatuses esimees Õie Alt, tel 5809 1356, ilumae@eelk.ee
Kalmistuvaht: Külli Pajuste tel 5 561 3039,
e-post:kylli.pajuste@hotmail.com
a/a EE241010502001277003
Annetus tornkella heaks: a/a EE021010031313678227
facebook.com/ ilumae kirik/
Ilumäe koguduse koduleht ilumae.eelk.ee

EELK Käsmu kogudus

reg kood 80210148
Laane tee 4, Käsmu, Haljala vald, 45601.
Õpetaja Urmas Karileet, tel 5851 5800,
urmas.karileet@eelk.ee
Juhatuses esimees Heino Laanemets, tel 517 9359
A/a EE861010502018079003
Käsmu koguduse kodulehekülge kasmu.eelk.ee

Vainupea kabel

Vainupea küla Haljala vald 45446 Lääne-Virumaa
a/a: EE392200221058315555
Mario Luik Vainupea küla selts MTÜ tel 5 559 8316
e-post: marioluik@gmail.com www.vainupea.ee

Sakussaare Metodisti kogudus

Sakussaare küla Haljala vald 45438, Lääne-Viru maakond
a/a EE092200221018330949
Pastor Hans Lahi

Usk tuleb kuulutusest, kuulutus aga Kristuse sõna kaudu. /Rm10:17/

Hingedepäevaks

Hingede aeg Ilumäe kalmistul - Foto Õ. Alt

Novembri alguses on kalendris kaks järjestikust erilist mälestuspäeva: pühakutepäev ja hingedepäev. Kui pühakutepäeva keskmes on oma usu ja kristliku eluga inimeste keskel silma paistnud n-ö usukangelased, siis järgnev päev on pühendatud kõigile usul lahkunud hingele. Sellise üldise surnute mälestamise päevana on ta Eestiski uuesti tuntuks ja populaarseks saanud.

Sageli räägitakse rahvakalendri päevadest, kui mingitest erilistest vanarahva iidamast-aadamast tuntud tähtpäevadest. Tegelikult on rahvakalender rahvapärane kirikukalender, kus mäletatakse ka keskajal tuntud pühakupäevi, mille luterlik kirikukalender on kõrvale jätnud. Paljud vanad nimepäevad on välja arvatud ka tänapäeva katoliku pühakutekalendrist.

Teisel pool ookeani populaarne ning kirjanduse, filmide ja kaubanduse kaudu Eestiski tuure koguv *halloween* ulatub sinna samasse pühakute- ja hingedepäeva traditsiooni. Rahvasuus lühemaks mugandunud nimi *halloween* – pikemalt *All Hallows' Eve* - tähendab kõigi pühakute päeva eelõhtut ehk pühakutelaupäeva. Lihtsustatult tõuseb *halloweeni* kombestik anglosaksi ja keltide paganlikest arusaamadest ja kommetest seoses surmaga. Usuti, et 1. novembril algava uue aasta pimedal eelõhtul rändavad surnud hinged ja igasugu kurjad vaimud vabalt ringi. Neid tuli nii käre, valguse kui ka vingerpussidega endast eemal hoida või hea ja paremaga moosida. Aegade jooksul on *halloweeni* traditsioonidesse lisandunud kombeid erinevatest kultuuridest. Ja lõpuks on kaubandus vorminud päeva oma hoobadega. Nõnda on tänane kärarikas karnevali ja kommipommimisega pidu kõike muud kui surma läbi oma lahkunud esivanemate mälestamise aeg.

Õnneks on *halloweenil* ja hingedepäeval päev vahet. Kui teistel maadel nähtud

trallitamiseks isegi kaasa minnakse, jõuab eestlane pühakutepäeval taas rahuneda ja hingedepäeval võtta ette vaikse jalutuskäigu oma perekonna hauaplatsile. See on nii väliselt kui ka sisuliselt hoopis muud kui *halloween*.

Eestlaste jaoks ei käi käre ja mälestamine kokku. Mäletan, et minu vanavanemad ei lasknud lapsel surnuaias joosta, hüüda ega hauaplatside äärekividel hüpata. Isegi kui oli kiire, siis kiirustati aeglaselt. Mitte hirmu pärast, et asjatu larmiga ärritaks surnud hinge. Aga lihtsalt see ei olnud väärikas ja ilus. Ja nähtavasti vajavad surnuaias kõige rohkem rahu just elavad - mõtisklemiseks, mälestamiseks, palvetamiseks.

Hingedepäeval on siinmail kombeks süüdata lähedaste hauli mälestusküünal. See on kui vaikne palve ja jällenägemise

lootuse valguskiir. Vahel mõni mõlgutab ka mõtet, et koduaknale süüdatud küünlatuli juhatab lahkunud esivanemate hinge kodu külastama. Kindlasti tugevdab see mõte üle aja ja surma piiride ulatuvat osadus. Siiski tunneme pigem ebamugavust, kui kuuleme eeskojas, trepil või tagatoas kellegi väsinud samme. Sellisest kodukäijast soovitakse ikkagi rahu saada.

Meie ristiusule toetuv arusaam surmast usub ja loodab, et siit ajalikust elust lahkunud hing saab rahu, kui ta võib jätta sinise ilma, inimesed ja tegemised ning puhata Jumala juures ja Jumala rahu – nagu me ka hingepalves ikka ütleme. Kui kogeme, et keegi hing jääb siia ringi kondama, siis on see märgiks klaarimata suhetest, pooleli jäänud tööst või matjate poolt ära unustatud lahkunu viimsest soovist.

Nõnda süütame taas hingedepäeva küünlad lähedaste haudadel, kirikus või oma kodu ja meenutame neid, keda enam ei ole siin ajas ja ruumis – nii eelmisi põlvkondi kui ka haiguse või õnnetuse läbi ootamatult lahkunuid. Tänu, armastuses ja jällenägemise lootuses oleme nüüdki koos. Issand andku neile igavene rahu ja kinkigu taevane rõõm koos ülestõusnud Kristusega.

Peeter Paenurm
kaplan

Peeter Paenurm on eesti vaimulik. Peale keskkooli lõpetamist asus ta õppima EELK Usuteaduse Instituudis. Tema vaimulik teenimistöö algas Martna koguduse hooldajaõpetajana. Seejärel on ta teeninud Haapsalu, Kambja ja Tartu Maarja kogudusi. Kaplanina on Peeter Paenurm teeninud nii Kaitseliidu Tartu Malevas kui ka Eesti Kaitseväes. Külalisvaimulikuna on ta viimasel kolmel aastal teeninud ka Ilumäe kirikus.

EELK peapiiskop Urmas Viilma ristib Haljala kihelkonna lapsed ristimispuhal III adventil Haljala kirikus

Seoses Haljala kihelkonna moodustamisega 800 aastapäevaga ja meenutamaks Haljala rahva ristimist 800 aastat tagasi korraldab Haljala kogudus esimest peapiiskopliku ristimispuha Haljala kirikus III adventi missal 12.12.2021 algusega kl 10.

Kutsume üles lapsevanemaid tooma oma ristimisele kõik oma veel ristimata lapsed, et peapiiskop Urmas Viilma saaks nad isiklikult ristida. Eeltingimuseks on, et vähemalt üks lapsevanem peab olema ise ristitud

ja konfirmeeritud. Kes seda veel ei ole, aga on siiski soov oma last lasta peapiiskopil ristida, siis on võimalus tulla Haljala leerikooli ja saada seeläbi ka ise konfirmeeritud. Seni ristimata leerioppijad ristitakse vahetult enne leeriohnnistust ehk konfirmatsiooni.

Sügisene leerikursus Haljals toimub laupäeviti kl 11-13 Haljala Rahvamajas II korru kohvikus ruumides. Nii ristimisele kui ka leerikooli tulemiseks on vajalik eelregistreerimine haljala@eelk.ee, tel 5851 5800.

Peapiiskoplik ristimispuha Käsmu kirikus. Foto R. Hansen

Uuenduskuur Ilumäe leerimajas

Ilumäe koguduse varade hulka kuulunud Võhma koolimaja kordategemiseks ja haldamiseks puudus kogudusel võimekus. Seega otsustati hoone maha müüa ning saadud tulu kasutada Leerimaja korrastamiseks. Pikka aega müügis olnud koolihoone saigi sel kevadel uued omanikud ning suvel algasid Leerimaja juures kauakavandatud ehitustööd.

Tööde põhieesmärgiks oli uuendada maja köögiosa, ehitada WC ning tuua majja vesi ja kanalisatsioon. Peeti arutelusid sobivate lahenduste leidmiseks ja otsiti vajalikke töömehi. Esmalt mõõdistas koguduse vabatahtlik töötaja Jaan Jõgi hoone, koostas ruumide kasutusjaotused ja märkis ära WC-de ja pesuruumide asukohad. Maja köögiosa sai remonditud juba kevad-talvel, selle tänuväärse ettevõtmise viis läbi Viktor Kassatkin. Suvel saime alustada välitöödega

- nõuetekohased välitrassid koos biopuhasti ja imbväljaku rajas ettevõtte Redsom OÜ. Sisetööd, mis hõlmasid torustiku ja hüdrofori paigaldamist ning WC-ruumi ehitamist ja sisustamist, said tehtud tänu tublile ja nutikale töömehele Aivar Altile. Vee- ja kanalisatsioonitorude paigaldamine põrandate alla oli paras katsumus. Lõbusam ja loovam töö oli WC ehitamine vana esikukapi asemele. Töödele panid punkti Aivari oma kätega valmistatud kraanikapp ja raamistatud peegel.

Leerimaja hakkab ürituste korraldamise jaoks järjest enam ilmet võtma. Täielikult on valmis suur saal talvisteks jumalateenistust-

Aivar Alt esitleb oma tööd. Foto Õ. Alt

teks, seminarideks ja koosolekuteks. Nüüd on olemas WC ja soe vesi kätepesuks, köögiosas on võimalused toidategemiseks ning sooja vee kasutamiseks. Leerimajas suvitunud perekond Vergi tegi suve jooksul maja ümber hoolega korrastustööd, ees seisab ka õueala täiendav haljastamine. Ja lisaks muidugi veel suur hulk töid, et saada korda terve maja.... Oleme aga lootusrikkad, sest kaunit remonditud ja mitmeotstarbeline maja avardab koguduse tegevusvõimalusi.

EELK Ilumäe kogudus